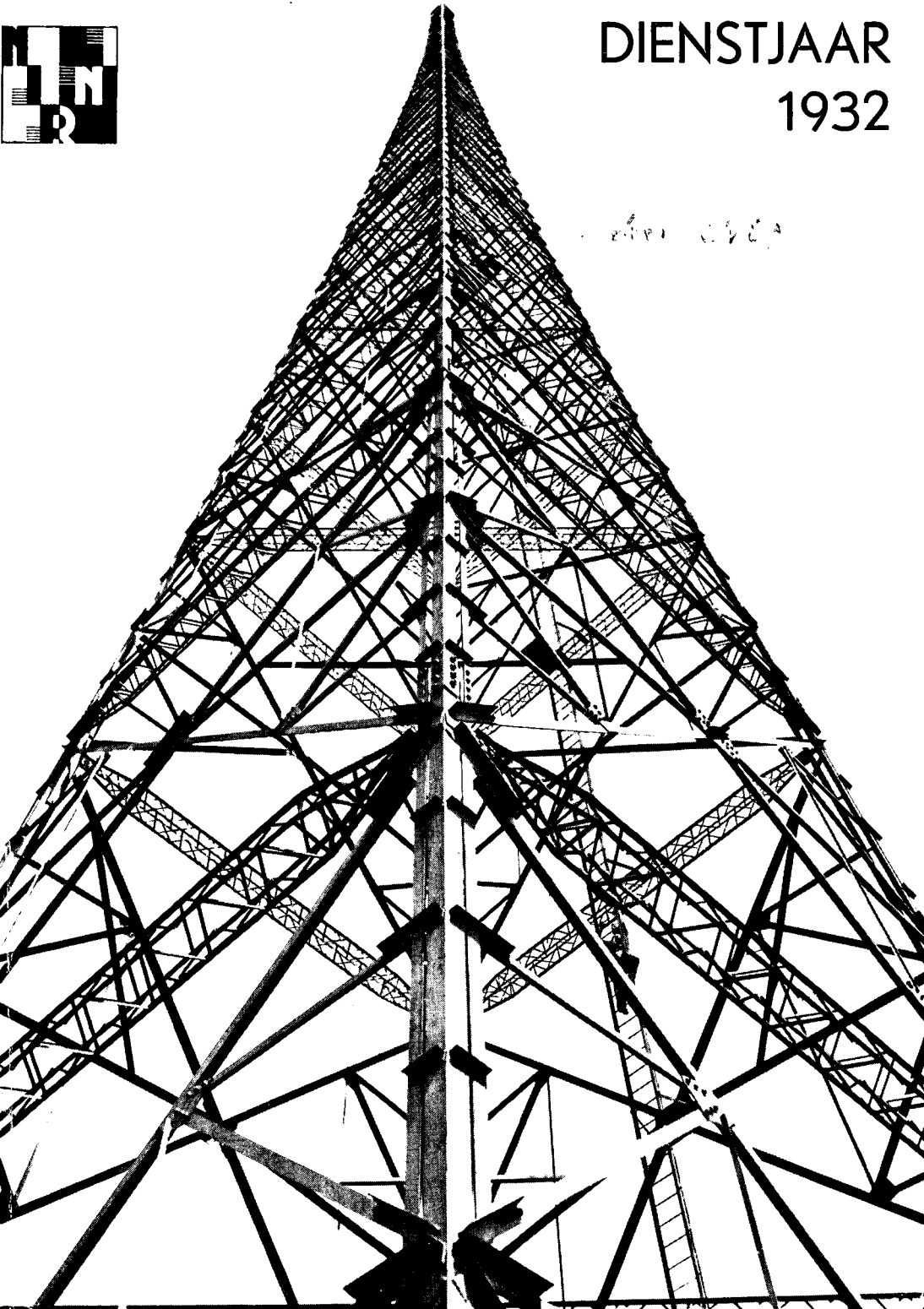




DIENSTJAAR 1932



1932

J A A R V E R S L A G

VAN HET

N. I. R.

DIENSTJAAR 1932

BRUSSEL

DRUKK. F. VAN BUGGENHOUDT, N. V.

HAMERSTRAAT 5-7-9

Jaarverslag van het N. I. R.

DIENSTJAAR 1932

Raad van Beheer.

Het N. I. R. werd gesticht bij de wet van 18 Juni 1930; zijn statuut wordt bepaald bij deze wet en bij het koninklijk besluit van toepassing d. d. 28 Juni 1930. Het wordt beheerd door een Raad van Beheer, bestaande uit den Minister tot wiens bevoegdheden de Posterijen, de Telegrafie en de Telephonie behooren, voorzitter, of zijn vasten afgevaardigde, en uit negen leden, welke voor één-derde door den Koning, voor één-derde door den Senaat en voor één-derde door de Kamer van Volksvertegenwoordigers benoemd worden.

Bij de wet van 18 Juni 1930 wordt bepaald dat de leden van den Raad van Beheer om de twee jaar voor één-derde vervangbaar zijn.

Op 15 April 1932, ging de Raad van Beheer over tot een loting die de ledengroep, waarvan het mandaat verviel, zou aanduiden. Het lot viel op de door den Senaat benoemde leden : de HH. KUYPERS, PHILIPPSON en baron VAN DEN BOSCH.

In Juli 1932, werden deze drie heeren, voor een termijn van zes jaar, door den Senaat herkozen.

De leden van den Raad van Beheer hadden het ontslag te betreuren van een hunner collega's : den heer Max Buset, die verkozen werd tot lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en die, om wille van de wettelijke onverenigbaarheid, niet verder kon zetelen in den Raad.

Ter vervanging van den heer Max Buset werd de heer Gaston Thuns door de Kamer gekozen.

Dit heengaan veroorzaakte insgelijks een verandering in het Dagelijksch Bestuur. De heer Max Buset werd er vervangen door den heer Kuypers.

Anderdeels diende baron van den Bosch zijn ontslag in als ondervoorzitter van den Raad van Beheer. Ter vervanging van baron van den Bosch werd de heer René Corteil, vast afgevaardigde van den Minister, eenparig tot ondervoorzitter gekozen. Hij zal tezelfdertijd ook als voorzitter van het Dagelijksch Bestuur optreden.

Van den Raad van Beheer maken de volgende personaliteiten deel uit :

Voorzitter : de Minister van P. T. T. :
de heer François Bovesse, tot op 16
December 1932;
de heer Burggraaf Prosper Poullet,
van 17 December 1932 af.

Ondervoorzitter : de heer René Corteil.

Leden : HH. Augustin Andelhof;
Generaal baron Victor Buffin;
baron Albert de Dorlodot,
benoemd door den Koning.

HH. Kanunnik Arthur Boon;
Maurits Sabbe;
Max Buset (tot op 28 December
1932);
Gaston Thuns (van 29 Decem-
ber 1932 af),

benoemd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

HH. Julien KUYPERS;
Maurice PHILIPPSON;
baron Firmin van den BOSCH,
benoemd door den Senaat.

Vast afgevaardigde van den Minister : de heer René
CORTEIL.

De Raad heeft, krachtens artikel 7 van het Koninklijk Besluit d.d. 28 Juni 1930, de meest uitgestrekte bevoegdheden en vergadert ten minste eens om de maand. In den loop van het jaar 1932 werden er 23 vergaderingen gehouden.

Dagelijksch Bestuur.

Het Dagelijksch Bestuur is belast met het onderzoek der aan den Raad van Beheer voorgelegde zaken; het bestaat uit drie leden van den Raad en den vasten afgevaardigde van den Minister.

Het Comité bestaat thans uit :

den heer René CORTEIL, *voorzitter*;
de heeren Kanunnik BOON;
KUYPERS;
PHILIPPSON, *leden*.

Het Dagelijksch Bestuur vergadert in principe eens om de week. Er werden, in den loop van het jaar 1932, 41 vergaderingen gehouden.

De leden van den Raad van Beheer wonen de vergaderingen van het Dagelijksch Bestuur bij telkens als hun aanwezigheid er, om wille van hun bevoegheid, nuttig geacht wordt.

Behoudens deze zittingen werd er nog een aanzienlijk aantal vergaderingen gehouden van verschillenden aard.

Secretariaat van den Raad.

Het secretariaat van den Raad van Beheer en van het Dagelijksch Bestuur werd toevertrouwd aan den heer Paul van IMSCHOOT, advokaat, die daarenboven den dienst der betwiste zaken van het N. I. R. waarneemt.

Comité van Toezicht.

De rekeningen van het Instituut worden nagezien door een Comité van Toezicht, bestaande uit een voorzitter en drie leden van Belgische nationaliteit, aangesteld door het Rekenhof, dat de leden benoemt en afzet. De voorzitter wordt gekozen tusschen de raadsheeren in het Rekenhof. Hun mandaat duurt vier jaar. Dit Comité ziet ter plaatse de rekeningen en de boeken van het Instituut na. Het is samengesteld als volgt :

Voorzitter : de heer FORTIN, Raadsheer in het Hof;

Leden : de heer LEBON, directeur-titulair bij het Rekenhof;
 de heer VRANCKEN, bureelhoofd bij het Rekenhof;
 de heer VANDENHOLT, bureelhoofd bij het Rekenhof.

Varia.

De Raad van Beheer verkoos onder zijn leden een Comité voor de betrekkingen met het buitenland, waarvan deel uitmaken : baron van den BOSCH, voorzitter, en de heeren KUYPERS en PHILIPPSON.

De zendtijd werd, van 2 Mei 1932 af, aanzienlijk vermeerderd.

De uitzendingen geschieden nu van 12 tot 14 u. en van 17 tot 23 u., terwijl er vroeger slechts van 17 tot 22 u. uitgezonden werd.

Deze vermeerdering veroorzaakte de uitbreiding van verschillende diensten met als noodzakelijk gevolg het aanwerven van nieuw personeel, daar het oude niet talrijk genoeg bleek om de vermeerderde dagtaak waar te nemen.

Met het oog op de samenordering der programma's, te leveren door den muzikalen dienst en de diensten der gesproken uitzendingen, werd er, op de algemeene directie, een nieuw secretariaat voor den programmadienst ingericht. Ook alles wat in verband staat met de uitvoering van de programma's valt ten laste van dit secretariaat.

Aan het overige personeel werden toegevoegd: een ingenieur, een dirigent, een medewerker bij elken dienst van gesproken uitzendingen, techniekers voor den technischen dienst, twee regisseurs en het noodige dactylografisch personeel.

Deze verschillende maatregelen brachten het personeel van de technische, artistieke en administratieve diensten (de orkesten uitgezonderd) van 68 in 1931 tot 93 in 1932.

Anderdeels onderging de inrichting van het orkest een grondige wijziging, zoodat het aantal muzikanten van 55 tot 80 klom.

Algemeene Directie

De bestuursdiensten zijn :

1. — De algemeene directie.
2. — De technische dienst.
3. — De muzikale dienst.
4. — De dienst der Vlaamsche gesproken uitzendingen.
5. — De dienst der Fransche gesproken uitzendingen.
6. — De dienst der boekhouding.

PERSONEEL

Directeur-Generaal : H. Marcel VAN SOUST DE BORKENFELDT.

Secretarissen :

HH. Edward ROMBAUTS, Vlaamsche secretaris,
Emile DE LE HOYE, Fransche secretaris,
Théo DE MULDER. programma-secretaris.

Technische dienst :

Technisch raadgever : H. Raymond BRAILLARD;
Ingenieur-hoofd v. d. technischen dienst : H. Fernand
MORTIAUX,
Ingenieur : H. Georges HANSEN;
Hoofd der modulatie : H. Pieter DENIS;
Overste van het station te Veltem : H. Hendrik
DAMMANS.

Muzikale dienst :

Directeur en eerste dirigent : H. Desiré DEFAUW.

Beheerder : H. René TELLIER;

Dirigenten : HH. Arthur MEULEMANS;

Jan KUMPS;

Franz ANDRÉ;

Karel WALPOT.

Dienst der Vlaamsche gesproken uitzendingen :

Directeur : H. Gust DE MUYNCK

Redakteurs : HH. Mon DE GOEYSE;

Frans DIRICKX;

Jozef SERVOTTE;

Bert VAN KERKHOVEN.

Dienst der Fransche gesproken uitzendingen :

Directeur : H. Théo FLEISCHMAN.

Redakteurs : HH. André GUÉRY;

Hector MASSON;

Walter DAUGE;

Franz HOOSEMANS.

Dienst der boekhouding :

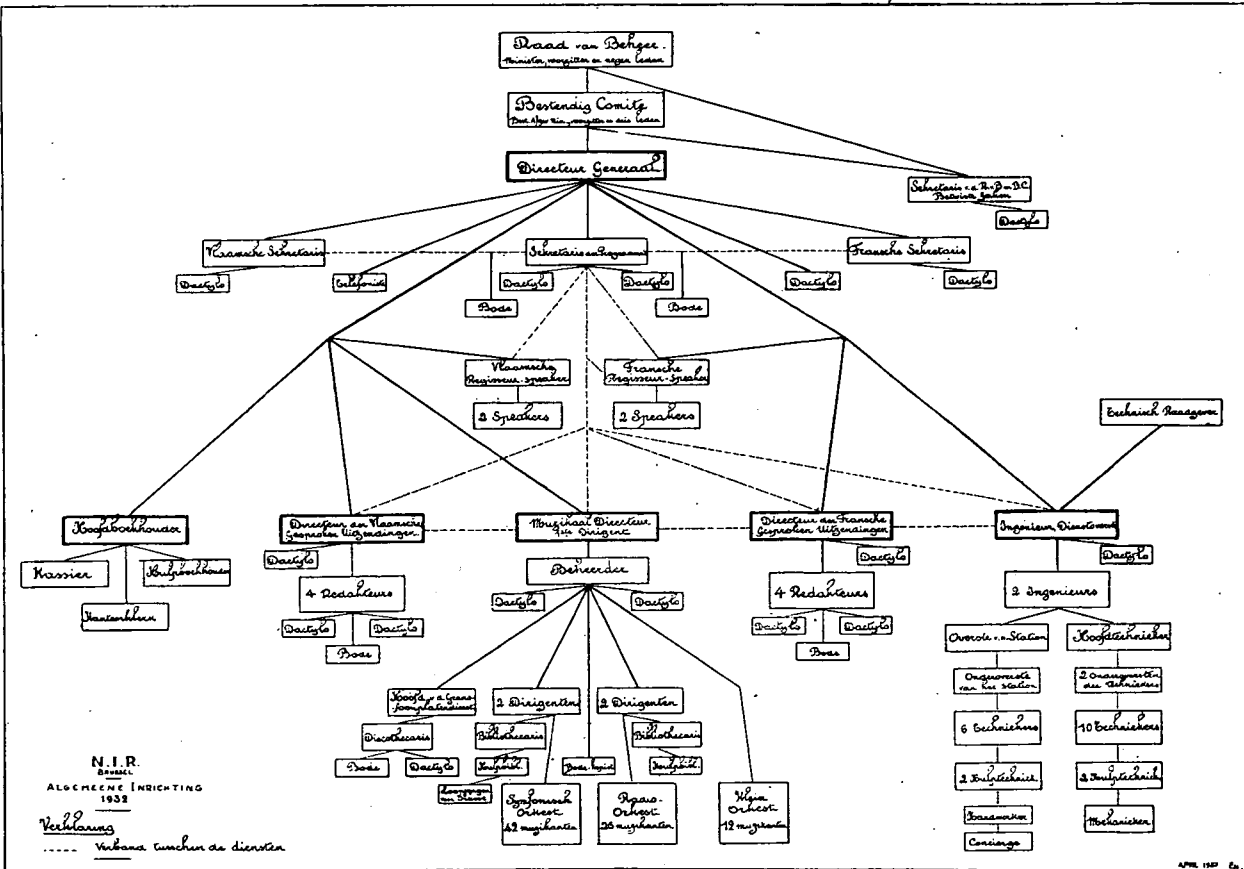
Hoofdboekhouder : H. Jan HERIS.

Regies :

Vlaamsche regisseur-speaker : H. Leo PERSIJN.

Fransche regisseur-speaker : H. Leopold BRACONY.

De bestuursdiensten kunnen schematisch voorgesteld worden als volgt :



LOKALEN

Het N. I. R. beschikt, in de Bolwerkstraat, 1a en 1b over een reeks lokalen, welke, na een zoo rationeel mogelijke omvorming, moesten ingericht worden tot bureelen en studio's.

Daarenboven konden zelfs de diensten van het beheer niet allen in éénzelfde gebouw ondergebracht worden; de muzikale dienst moest namelijk naar een andere plaats overgebracht worden.

Bovendien bevindt één der studio's zich in den Molièreschouwburg.

Deze stand van zaken biedt groote nadeelen, die als volgt kunnen samengevat worden :

1. Een doeltreffend toezicht is uiterst moeilijk;
2. Ontzaglijk tijdverlies, zoowel bij het overmaken van bevelen, dokumenten of mededeelingen, als bij het werk zelf (wachten op inlichtingen of verbindingen met andere diensten);
3. Regie der uitzendingen fel bemoeijkt en blootgesteld aan vergissingen.

Om dit in de mate van het mogelijke te verhelpen, moesten er talrijke telefonische verbindingen, 't zij rechtstreeks, 't zij door tusschenkomst van stadslijnen, of van beide tegelijkertijd, aangebracht worden.

Hieruit vloeien hooge onkosten voort. Nochtans kunnen door dezen maatregel misgrepen en onvoorziene storingen tijdens de uitzendingen niet voldoende vermeden worden.

Omroepverenigingen (O.V.)

De Raad van Beheer kende aan de omroepverenigingen, op hun gewone uitzendingsdagen, de zendtijdvermeerdering toe (12 tot 14 u. en 22 tot 23 u.)

De Raad ging insgelijks over tot de herziening van de basis voor de zendtijdverdeling onder de O. V. Bij beslissing van 17 Juni 1932, werden de liberale O. V. op gelijken voet gesteld met de katholieke en socialistische O. V.

Op de Fransche golflengte erkende de Raad een nieuwe O. V. : Radio-Wallonie.

Sedert gebeurt de zendtijdverdeling op de volgende manier :

Op de Fransche golflengte

Ieder der *katholieke, socialistische* en *liberale O. V.* beschikt over :

één dag om de week : van 12 tot 13 u., van 13.10 tot 14 u., van 17 tot 19.30 u., van 20 tot 22 u., en van 22.10 tot 23 uur.

Waalsche O. V. :

één dag om de vier weken : van 12 tot 13 u., van 13.10 tot 14 u., van 17 tot 19.30 u., van 20 tot 22 u., en van 22.10 tot 23 uur.

Op de Vlaamsche golflengte

Ieder der *katholieke, socialistische* en *liberale O. V.* beschikt over :

één dag om de week : van 12 tot 13 u., van 13.10 tot 14 u., van 17 tot 19.30 u., van 20 tot 22 u., en van 22.10 tot 23 uur.

Vlaamsch-Nationale O. V. :

één dag om de vier weken : van 12 tot 13 u., van 13.10 tot 14 u., van 17 tot 19. 30 u., van 20 tot 22 u., en van 22 .10 tot 23 uur.

(De zendtijd van 13 u. tot 13.10, van 19.30 u. tot 20 u., van 22 u. tot 22.10 u., wordt besteed aan het gesproken dagblad.)

Dit nieuwe regime is op 1 September van kracht geworden. Tengevolge van een door de Kamer aangenomen dagorde, besliste de Raad echter de kwestie van de zendtijdverdeeling opnieuw te onderzoeken.

De Raad stelt zijn orkesten gratis ter beschikking van de O. V.

Er hebben geregeld vergaderingen plaats van de vertegenwoordigers van het N. I. R. met de O. V. om de modaliteiten der uitzendingen van de O. V. te regelen.

De Raad paste steeds, in den ruimsten geest, het artikel der wet toe, waarbij sommige radiouitzendingen verboden worden. Niettemin achtte de Raad het herhaalde malen noodig de bijzondere aandacht der O. V. op sommige punten te vestigen, namelijk op teksten die de overtuiging van andersdenkenden konden kwetsen, en op de hoedanigheid der uitzendingen.

Onmiddellijk vóór de gemeente-, wetgevende of provincieverkiezingen, stond de Raad aan de O. V. een verlenging van spreektijd toe, om hun toe te laten de verkiezingsprogramma's uiteen te zetten.

Ten slotte maakte de Raad ook een begin met de herziening van het kontrakt, dat de betrekkingen regelt tusschen de O. V. en de diensten van het N. I. R. De besprekingen handelden voornamelijk over de toepassing van artikel 3 van de wet.

GODSDIENSTIGE UITZENDINGEN

Het Instituut ging voort met aan de katholieke en protestantsche godsdienstbelijdenissen geregeld de gelegenheid te geven tot het houden van godsdienstige spreekbeurten.

INTERNATIONALE VEREENIGING VOOR RADIO-OMROEP (U. I. R.)

In 1932 werd het N. I. R. op de jaarlijksche conferentie van de U. I. R., gehouden te Montreux van den 1 tot den 8 Juni, vertegenwoordigd door de heeren baron van den BOSCH en KUYPERS. De beraadslagingen liepen over verscheidene punten, welke verband houden met de samenstelling der programma's, de deelneming aan internationale heruitzendingen en de uitwisseling van programma's onder de leden van de internationale vereeniging.

UITZENDINGEN VOOR DE SCHOLEN

De Nationale dienst voor de Schoolradio, bij het Ministerie van Openbaar Onderwijs, zette zijn uitzendingen voort gedurende het jaar 1932. Met het oog op het instandhouden dezer uitzendingen, kende de Raad van Beheer aan dezen dienst een krediet van 120.000 fr. toe.

Dank zij de belangelooze medewerking der leden van het Comité, konden er geregeld iedere week van het schooljaar programma's opgesteld worden.

Tot in de maand Juli was er, op beide golflengten, slechts één uur uitzending wekelijks. Sedert de maand November richtte de dienst op elke golflengte twee wekelijksche uitzendingen in, van 45 minuten, de eene bestemd voor de lagere, de andere voor de hoogere klassen van het middelbaar-, normaal- en technisch onderwijs.

Deze uitzendingen, welke uitsluitend de opvoeding beoogen, zijn gedeeltelijk aan de muziek, gedeeltelijk aan de literatuur en de wetenschappen gewijd; zij kenden een groeienden bijval. Het aantal scholen, dat vrij regelmatig deze uitzendingen volgt, belooft ongeveer 250 (tegen 135 in 1931).

Van Oktober af bekostigt het N. I. R. voorloopig de uitgave van de " Mededeelingen " van de Schoolradio. De redaktie en de verzending van deze " Mededeelingen " worden echter nog altijd bezorgd op het Ministerie van Openbaar Onderwijs.

UITGAVE EN VERZENDING DER PROGRAMMA'S

In den loop van dit jaar bleef de toestand onveranderd. Het N. I. R. behoudt zich nog steeds het recht voor, zelf zijn programma's en deze der buitenlandsche zenders uit te geven. In 1932 werd van dit recht geen gebruik gemaakt.

LUISTERAARS

Het N. I. R. blijft steeds in voeling met de luisteraars; dit gebeurt op twee manieren : door briefwisseling en door het kwartiertje der luisteraars.

Het N. I. R. beantwoordt op deze wijze de meest verscheidene vragen betreffende programma's, techniek, rechtspraak en algemeenheden in verband met den radio-omroep.

De Raad besliste insgelijks, de commissie ter bestrijding der radiostoringen, opgericht door den Minister van P. T. T., te helpen in haar strijd tegen de storingen. (Koninklijk Besluit van 5 November 1932).

Ten einde zijn werkzaamheid aan het publiek bekend te maken, nam het N. I. R. in den loop van dit jaar, deel aan de radio-tentoonstellingen te Brussel en te Gent. Een heele reeks paneelen werden er tentoongesteld : een schema van de technische inrichting der uitzendingen, een kaart met de voornaamste heruitzendingen in binnen- en buitenland verwezenlijkt; statistieken over het aantal ontvangtoestellen in België en in den vreemde; het percent klassieke muziek, lichte muziek, gesproken woord, in verhouding tot den gemeenen zendtijd van het N. I. R.; het percent gesproken uitzendingen, muzikale uitzendingen, tooneelopvoeringen, didactische uitzendingen, zooals deze voor de scholen, enz. Een aanzienlijk aantal personen bezochten de stands van het N. I. R.

Technische Dienst

ZENDSTATIONS TE VELTEM

In 1928 verleende de Minister, tot wiens bevoegdheden de P. T. T. behooren, aan de vennootschappen Radio-Belgique en N. V. Radio de toelating om te Veltem twee zenders op te richten voor den radio-omroep. Deze zouden werken met een kracht van 15 kw. op de voorbehouden golflengten van 508 en 338 m., bij internationale overeenkomst aan België toegekend. Die toelating werd slechts verleend onder voorbehoud dat het N. I. R., waarvan de stichting toen reeds in overweging genomen werd, deze stations later tegen kostenden prijs zou kunnen overnemen.

Zooals reeds uiteengezet in het vorige verslag, maakte de regeling dezer zenders een lange proefperiode onontbeerlijk; dit deed er den Raad van Beheer toe besluiten de zenders te huren tot wanneer de regelmatige werking er van zou toelaten de definitieve overname uit te spreken. Steunend op het gunstig advies van een bijzondere technische commissie, besloot de Raad, in December 1932, tot de definitieve overname der zenders.

Er werden, tijdens het verlopen jaar, verschillende wijzigingen toegebracht, die voldoening schonken, o. m. het plaatsen van machines voor het verwarmen der gloeilampen op gelijkstroom; het gerucht der motoren werd teruggebracht tot twee decibels, wat normaal is. Door deze wijzigingen werd de hoedanigheid der uitzendingen aanzienlijk verbeterd.

STUDIO'S EN MODULATIE TE BRUSSEL

Het aanpassen tot studio's, van lokalen die niet gebouwd werden om aan de zeer bijzondere eischen van den radio-omroep te voldoen, heeft, evenals verleden jaar, groote moeilijkheden veroorzaakt.

De verschillende studio's bevinden zich in gebouwen, gelegen in de omgeving van de Naamsche Poort; ze zijn door kabels met de modulatie- en versterkingscentrale verbonden. Deze kabels werden met de meeste zorg gelegd, doch konden ongelukkig niet heelemaal afgezonderd worden van de verscheidene en talrijke elektrische lijnen van de gebouwen, waarin het N. I. R. is ondergebracht. Daaruit volgt dat er soms spijtige interferentie's en inductie's waargenomen worden.

Elke soort van programma's zou, zowel bij de repetities als bij de uitzending, in de passende studio moeten uitgevoerd worden; het aantal studio's van het N. I. R. is echter zeer beperkt. Daar het aantal zenduren verhoogd werd, was het vaak onmogelijk de repetities of de uitvoering van een programma in een passende studio te doen doorgaan, zoodat op acoustisch gebied de beste resultaten niet konden bereikt worden.

Door de verspreiding van de studio's wordt ook de signalisatie van den technischen dienst bemoeilijkt, wat "pannes", storingen en misgrepen meebrengt.

Anderdeels is het voor de techniekers minder doenlijk, zich tijdens repetities van een studio naar een der versterkers te begeven, om te kunnen oordeelen over het effect, teweeggebracht door wijzigingen in het groepeeren of plaatsen der uitvoerders tegenover de mikro's.

De studio's werden met beperkte middelen uitgerust, zoo goed en zoo kwaad als het kon. Zoo werden de vensters gestopt om de inwerking van geruchten van buiten op de mikro te vermijden; het was echter niet mogelijk luchtverschers aan te brengen, die aan de atmosfeer den gewenschten graad van warmte en vochtigheid moeten geven. Ook werken de uitvoerders in weinig benijdenswaardige omstandigheden.

Om deze nadeelen in zekere mate uit den weg te ruimen, werd de modulatie-centrale overgebracht van de oude lokalen in de Stassartstraat naar deze van de Bolwerkstraat.

Het benuttigen van mikro's met condensatoren maakte een trouwere weergave der uitgezonden programma's mogelijk.

Op het einde van 1932 is men begonnen met veranderingen aan te brengen, waardoor het contact tusschen de studio's en het zendstation gedurende de aankondigingen van de omroepers behouden blijft. Deze veranderingen zullen er toe bijdragen om bij de luisteraars den indruk nog te versterken, dat ze zich in de studio zelf bevinden.

De regeling der registreerapparaten voor de controle der modulatie (programmeters) werd geëindigd : deze toestellen geven bevredigende uitslagen.

In de studio's en de concertzalen nam de technische dienst talrijke proeven, om een behoorlijke plaatsing der muzikanten en der lyrische en dramatische kunstenaars voor de mikrofoon te verkrijgen. Voor de heruitzending van groote concerten, werden er bovendien telkens speciale proeven genomen, met het oog op de normale weergave der verschillende klankelementen van het uitgevoerde werk.

Er werden drie nieuwe studio's ingericht : een voor het gesproken woord, twee voor recitals en luisterspelen.

Daar de studio's, welke dienst deden voor het symfonisch en het radio-orkest, gezien het aantal muzikanten, niet groot genoeg waren voor de uitvoeringen, werd de technische dienst belast met het zoeken van een ruimere studio : in verschillende zalen van Brussel werden proeven genomen, doch geen enkele proef leverde den gewenschten uitslag op. Einde 1932 werd een zaal gehuurd in de Koninklijke straat.

In deze zaal is het nochtans niet mogelijk, op behoorlijke wijze groote symfonische werken, uitgevoerd door het versterkt symfonisch orkest van het N. I. R., met koren en solisten, ten gehore te brengen. Voor dergelijke kunstuitingen zal het N. I. R. nog steeds verplicht zijn, tegen hoogen prijs, elders concertzalen te huren.

UITZENDINGEN BUITEN DE STUDIO

De technische dienst zorgde voor 621 uitzendingen buiten de studio, die 902 u. 08' uitzending uitmaken; 't zij 17.25 p. c. van het totaal bedrag der uitzendingsuren, tegen 532 uren uitzending van dezen aard in 1931 (van Februari tot December).

Dit percentage bevat 16,40 p. c. muziek en 0,85 p. c. gesproken uitzendingen.

Deze uitzendingen buiten de studio's vonden plaats te Antwerpen, Oostende, Knokke, Luik, Brugge, Mechelen, Leuven, Tongeren, Hoei, Pâturages, Aalst, Willebroek, La Bouverie, Tamines, Geel, Oost-Roosebeke, O. L. V. Waver, Lier, Turnhout, Kortrijk, Halle, Tienen, Verviers, Chaudfontaine, -Hoogstraten, enz.

INTERNATIONALE RELAIS

Het Instituut nam 21 internationale concerten over, waarvan de programma's uitgezonden werden in de studio's der voornaamste steden van Europa. Deze relais namen 44 u. 15', 't zij 0,84 p. c. van den totalen zendtijd van het N. I. R. in beslag.

Anderdeels werden er, door het N. I. R. zelf, 8 internationale relais ingericht, waarvan de programma's overgenomen werden door de Fransche, Britsche, Amerikaansche en Nederlandsche zenders.

UITZENDINGEN VOOR DUIVENLIEFHEBBERS

In 1932 zette het N. I. R. de uitzendingen voor duivenliefhebbers voort. Een groot aantal luisteraars volgden deze uitzendingen met belangstelling en drukten dan ook hun tevredenheid uit over dezen dienst. De uitzending geschiedt, in de twee talen, op golflengte 508,50 m.

LUISTERSPELEN

De technische dienst stelde, ter illustratie van verschillende tooneelen uit luisterspelen een speciaal repertorium samen van fonoplaten met geluiden : b. v. het gerucht van een menigte, het vertrek van een trein, natuurgeluiden, de schreeuw van dieren, enz. Andere geluiden worden voortgebracht door middel van speciale toestellen.

VELDMETINGEN

Bij den aanvang van 1932 wenschte de Raad van Beheer zich rekenschap te geven van de voorwaarden, waarin de twee uitzendingen van het N. I. R. over heel het land konden ontvangen worden. Te dien einde gaf hij den technischen dienst opdracht om gedurende ongeveer een maand, over gansch België, metingen te doen.

De heer Raymond BRAILLARD, technisch raadgever bij het N. I. R., diende hieromtrent een omstandig verslag in, dat als bijlage aan dit jaarverslag gehecht werd.

Muziekuitzendingen

ORKESTEN

In 1931 bestonden de orkesten uit 46 bestendige en 9 half-bestendige muzikanten, welke aangewend werden naar gelang van de vereischten der verschillende muzikale genres.

Ten einde de vraag der luisteraars naar meer lichte muziek in te willigen, richtte de Raad van Beheer gespecialiseerde orkesten in. De examens voor de aanwerving der nieuwe muzikanten hadden plaats in April en op 1 Mei kwamen de orkesten van het N. I. R. in hun nieuwen vorm vóór de mikrofoon :

- 1 symfonisch orkest van 42 muzikanten;
- 1 radio-orkest van 26 muzikanten,

waaraan op 1 Oktober 1932 een klein orkest van 12 muzikanten toegevoegd werd.

Het symfonisch orkest staat onder leiding van de heeren MEULEMANS en KUMPS.

Het radio-orkest wordt geleid door de heeren ANDRÉ en WALPOT.

Het klein orkest van het N. I. R., bestaande uit 12 muzikanten onder leiding van den heer LEEMANS, speelt geregeld tusschen 12 en 14 uur en van 18 u. 30 tot 19 u. 15.

Het aantal muzikanten werd bijgevolg gebracht van 55 op 80.

Het symfonisch orkest speelde gedurende 553 u. 55'; het radio-orkest gedurende 410 u. 55'.

Op drie maand speelde het klein orkest gedurende 190 uren.

GALAKONCERTEN

Het versterkt symfonisch orkest voerde 19 galakonzerten uit, welke beurtelings geleid werden door groote Belgische en vreemde dirigenten : HH. DEFAUW (België), Philippe GAUBERT (Frankrijk), LICHTENSTEIN (Duitschland), JONGEN (België), MORTELMANS (België), ELMENDORF (Duitschland), LUNSSENS (België), ARBOS (Spanje), WEINGARTNER (Duitschland), Sir HAMILTON HARTY (Engeland), RASSE (België), CASELLA (Italië).

KAMERMUZIEK

22 Groepen voor kamermuziek traden op voor het N. I. R. Er werden tijdens het verlopen jaar 106 concerten gegeven tegen 76 in 1931.

Boeiend was o. m. de reeks van de sonate : de heeren Wagemans en Scharres hebben niet minder dan 35 sonates van Belgische toondichters uitgevoerd.

De gunstigst aangeschreven groepen uit binnen- en buitenland kregen de gelegenheid om op te treden voor het N. I. R.

FONOPLATEN

Tijdens het jaar 1932, bracht de dienst der fonoplaten op de Fransche golflengte 772 u. 45' en op de Vlaamsche golflengte 748 u. 40' fonomuziek ten gehooore. Dit maakt een totaal uit van 30.000 zijden van fonoplaten. Bij het opmaken van deze totale som, werd geen rekening gehouden met de uitzendingen voor de scholen, de gecommenteerde uitzendingen en andere bijgevoegde programma's, bestemd om gebeurlijk spreekbeurten, zang-intermezzo's, uitzendingen buiten de studio's, enz. te vervangen.

BRASSERIE- EN DANCINGORKESTEN

Er werden in 1932, 427 uitzendingen van genre- en dancingorkesten, 't zij voor een totaal van 600 uren, gedaan uit de volgende plaatsen : Brussel, Antwerpen, Chaudfontaine en Oostende.

SELECTIES

37 dramatische werken, waarvan 24 van Belgische auteurs, werden in de studio's uitgevoerd.

SCHOUWBURGEN

Bovendien bezorgde het N. I. R. de heruitzending van 45 dramatische werken, opgevoerd in de voornaamste schouwburgen van het land en zelfs in den vreemde : te Brussel, *Folies Bergères* en *Luna-Theater*; te Antwerpen, *Fransche Opera*, *Vlaamsche Opera*, *Scala-Theater* en *Empire*; te Verviers, *Le grand Théâtre*; te Parijs, de *Opera*.

ZOMERSEIZOEN

Gedurende de maanden Juli en Augustus zorgde het N. I. R., zooals in het verloopen jaar, voor de uitzending

der concerten, gegeven in de Kursaal te Oostende en te Knokke. Er werden in het geheel 15 concerten uitgezonden.

De luisteraars hebben op deze wijze de beste solisten en de grootste vedetten te hooren gekregen.

De klassieke concerten van de Kursaal te Oostende werden buiten gewone uitzendingsuren doorgegeven.

GROOTE KONCERTEN BUITEN DE STUDIO

Het Instituut bezorgde den luisteraars de uitzending van 40 groote concerten, gegeven te Brussel, Antwerpen, Luik, Verviers, Hoi, Pâturages, Tienen, Mechelen, Lier, Parijs P. T. T., Madrid, Salzburg, Huizen, enz.

REGIE, BIBLIOTHEEK EN FONOTHEEK

De bibliotheek van het N. I. R. bevat meer dan 10.000 partituren van symfonische werken of genre-stukken; de fonotheek bevat 5.000 fonoplaten.

Deze diensten werken op normale wijze. Tijdens het verloopjen jaar werd er overgegaan tot den aankoop van talrijke partituren en muziekmaterieel.

Gesproken Uitzendingen

Gesproken dagbladen

Er is een gesproken dagblad met drie uitzendingen per dag, in ieder der twee talen.

De *eerste* uitzending gaat door van 13 u. tot 13 u. 10 en omvat de lezing van het weerbericht, een herhaling der voornaamste nieuwsberichten van de vorige avonduitzending en de berichten uit binnen- en buitenland.

De *tweede* gaat door van 19 u. 30 tot 20 u. en omvat : het weerbericht, de herhaling der voornaamste berichten van 's middags, een kroniek, een interview, de sportberichten, de nieuwstijdingen van binnen- en buitenland en het tijdsein.

De *derde* gaat door van 22 u. tot 22 u. 10 en omvat : het weerbericht, de herhaling der voornaamste berichten der vorige uitzendingen, verschillende mededeelingen en de laatste avondberichten.

Bovendien heeft er iederen Zondag nog één bijzondere uitzending plaats, van 17 u. 30 tot 17 u. 40, voor de mededeeling der voetbaluitslagen.

Speciale mededeelingen van enkele minuten mogen te allen tijde gedurende de uitzendingen gegeven worden om hoogst belangrijke berichten aan te kondigen.

Zoo werden de uitslagen der drie verkiezingen van het jaar telkens door speciale uitzendingen bekend gemaakt.

A. Vlaamsche Gesproken Uitzendingen

GESPROKEN REPORTAGES. — Er werden, tijdens het verloop van jaar, 9 gesproken reportages gedaan, tegen 5 in 1931 : Vastenavond te Binche, de aankomst van den wielervedstrijd Parijs-Brussel, het wereldcriterium wielrenners te Brasschaat, de voetbalwedstrijden : België-Holland te Antwerpen, Holland-België te Amsterdam, België-Frankrijk, Roode Duivels-Londen, België-Oostenrijk, ook de IJzerbedevaart te Dixmuide.

KRONIEKEN. — De kronieken — er waren er 364 in 1932 — worden over de week verdeeld als volgt :

Op Zondag : de muziekkroniek door de heeren Gilson, Ontrop en Van Durme;

Op Maandag : de 5 minuten van Pirreke Pirrewit;

Op Dinsdag : gedurende het eerste deel van het jaar : de sportkroniek; gedurende het tweede : de tweemaandelijksche kroniek over toerisme;

Op Woensdag : de tooneelkroniek en het buitenlandsch overzicht;

Op Donderdag : de kroniek voor de vrouw en het gezin;

Op Vrijdag : beurtelings : “ Wat is er in de natuur te zien ? ” en de radio-kroniek;

Op Zaterdag : de land- en tuinbouw-kroniek en de filmkroniek.

INTERVIEWS. — 62 personen werden geïnterviewd over de meest verscheiden onderwerpen.

SPREEKBEURTEN. — De 288 spreekbeurten handelden over de volgende onderwerpen : sport, toerisme, geschiedenis, letterkunde, film, opvoedkunde, folklore, populaire sterrenkunde, enz.

VERSCHILLENDE UITZENDINGEN. — Deze uitzendingen bestonden uit besprekingen van boeken en tooneelwerken, lezingen

van gedichten, enz. Er werden er 196 gehouden in den loop van dit jaar.

LUISTERSPELEN. — Er werden, in 1932, 9 luisterspelen opgevoerd, waaronder voornamelijk : *De Terechstelling* van Johannsen; *De Schoonmoeder* van Renaat Grassin, en *De Terugkeer* van Frans Demers.

RADIOSCHETSEN. — Anderdeels ging de opvoering door van een twintigtal radioschetsen.

KOMMENTAAR OP MUZIKALE UITZENDINGEN. — Dit jaar gingen er 6 uitzendingen door met kommentaar, tegen 2 in 1931.

B. Fransche Gesproken Uitzendingen

GESPROKEN REPORTAGES. — Er werden, in 1932, 17 gesproken reportages gedaan tegen 10 in 1931; ze duurden elk, gemiddeld, ongeveer één uur; ze vonden plaats te Brussel, Antwerpen, Binche, Bergen, Spa, Francorchamps, Doornik en Amsterdam.

De voetbalwedstrijden maken er het grootste deel van uit.

KRONIEKEN. — Er werden 402 kronieken gelezen in 1932, tegen 288 in 1931. Ze omvatten :

- 's *Zondags* : de kroniek van het N. I. R. en de muziekkroniek;
- 's *Maandags* : de tooneel- en de filmkroniek;
- 's *Dinsdags* : de kroniek voor de vrouw;
- 's *Woensdags* : de geneeskundige kroniek;
- 's *Donderdags* : beurtelings de radio- of de sportkroniek;
- 's *Vrijdags* : de letterkundige kroniek;
- 's *Zaterdag* : het buitenlandsch overzicht.

INTERVIEWS. — Er gingen 70 interviews van vijf minuten door (tegen 90 in 1931) over de meest verscheiden onderwerpen; personen van alle nationaliteiten werden aan het woord gelaten.

SPREEKBEURTEN. — De spreekbeurten van 18 uur en van 19 u. 15, die 15 minuten duren, behandelen de meest uiteenlopende onderwerpen : landbouw, bloementeel, vee-teelt, werkliedenbelangen, werkongevallen, beroepsziekten, ambachten, gezondheidsleer, onderwijs, geschiedenis, aardrijkskunde, kunst, letterkunde, tooneel, bioscoop, wetenschappen, recht en folklore. Voegen we daarbij nog spreekbeurten over dictie, sport, Congo, reizen, enz...

GESPROKEN INTERMEZZO'S. — De gesproken intermezzo's gaan door te 20 u. 45. Ze omvatten : het kwartiertje der luisteraars (kritieken, opmerkingen, vragen van luisteraars en antwoorden van het N. I. R.), lezingen over en uit Belgische schrijvers, het anthologisch kwartiertje, het populair Waalsch kwartiertje en af en toe dialogen en allerlei alleenspraken.

GEKOMMENTEERDE UITZENDINGEN. — Dit soort van uitzendingen omvat allerlei commentaar, naast voordrachten en muzikale illustraties. Ze gaan door om 20 en om 22 uur. Er werden 41 uitzendingen van dien aard gegeven in 1932, tegen 34 in 1931.

TOONEEL. — In vergelijking met verleden jaar, werd het aantal der tooneeluitzendingen grootelijks vermeerderd (60 tegen 34). Zij bestonden uit volledige opvoeringen of uit een keuze van gekommenteerde tooneelen.

Aan het Belgisch tooneel werd een ruime plaats toegekend in deze programma's.

LUISTERSPELEN. — Er gingen 13 opvoeringen van luisterspelen door, tegen 6 in 1931; bovendien werd er nog een groot aantal radioschetsen gespeeld.

De opvoeringen van deze verschillende genres brachten verscheidenheid in de gesproken uitzendingen.

De voornaamste opgevoerde luisterspelen heeten: *Faut-il tuer le mandarin?* *Le soleil de minuit*, van den heer Théo FLEISCHMAN; een selectie uit *De verkochte bruid*, met koor en orkest van het N. I. R., *Samson en Dalila*, met koor en orkest van het N. I. R., *Les Saltimbanques* en een selectie uit *Le Miracle de Saint-Antoine*.

KOMMENTAAR OP MUZIKALE UITZENDINGEN. — Herbij mag ten slotte nog een reeks van gekommenteerde muzikale uitzendingen gevoegd worden, met betrekking op het werk van een toondichter of op verschillende nationale liederen.

Vooruitzichten voor het Jaar 1933

De moeilijkheden, sedert het ontstaan van het N. I. R. veroorzaakt door het tekort aan lokalen voor den radio-omroep, deden den Raad besluiten tot de oprichting van een gebouw, opgevat naar de bijzondere behoeften van het N.I.R.

Indien het normaal is dat de diensten van het beheer samengebracht worden om hun onderlinge betrekkingen te vergemakkelijken en het bestuur en de controle, waarmede de algemeene directie belast is, te verzekeren, nog veel meer is de volmaakte samenhang noodig in de technische inrichting van den radio-omroep.

De techniek van den radio-omroep is een zeer delicate taak; om deze taak goed te volbrengen is het niet alleen gewenscht dat de lokalen van den modulatie-dienst in de onmiddellijke nabijheid liggen van de studio's, bestemd voor uitvoeringen van muzikale en gesproken programma's, maar evenzeer dat deze lokalen speciaal met het oog op de zeer uitzonderlijke noodwendigheden van den dienst gebouwd worden.

De studio's moeten namelijk aan bijzondere acoustische eischen voldoen, volkomen afgezonderd zijn van alle gerucht van buiten en overal kunstmatig verlucht worden.

Sedert 1931 heeft de Raad van Beheer aandachtig de verslagen bestudeerd over de speciale gebouwen, welke door buitenlandsche instellingen voor radio-omroep opgericht werden.

De Raad heeft getal en omvang bepaald van de lokalen waarover de diensten van het N. I. R. moeten kunnen beschikken, hierbij de mogelijkheden tot uitbreiding niet uit het oog verliezend.

Daar de inkomsten van het N. I. R., tengevolge van de vermeerdering van het aantal luisteraars, gestegen zijn, achtte

de Raad van Beheer het oogenblik gekomen om tot de uitvoering van dit ontwerp over te gaan.

Te dien einde besloot de Raad een wedstrijd voor bouwkundigen uit te schrijven; hij hoopt dat dit gebouw in den loop van het jaar 1935 zal kunnen voltooid worden.

Te Veltem zullen er werken van tweeërlei aard ondernomen worden.

De Raad van Beheer stelt vast dat alle buitenlandsche stations hun zendkracht verhoogen, om in hun land den dienst van den radio-omroep te verbeteren. De Raad ziet zich verplicht, in België eenzelfde maatregel te treffen, om te beletten dat de nationale zenders ernstig door de buitenlandsche zouden gestoord worden en om de ontvangstmogelijkheden in gansch het land nog te vergrooten.

Er werd dus beslist de zendkracht tot ongeveer 75 kw. te verhoogen.

De verhooging van zendkracht zal waarschijnlijk tot de oprichting van een afzonderlijke elektriciteitscentrale voor de voeding der stations te Veltem noodzaken.

In afwachting zullen verschillende maatregelen getroffen worden om de uitzendingen, zooveel als de huidige toestand der studio's en inrichtingen het toelaat, te verbeteren.

Voortaan zullen er op Zondagochtend, van 10 tot 12 uur en op Zaterdag- en Zondagavond, van 23 tot 24 uur, uitzendingen plaats hebben.

Om aan de O. V. de gelegenheid te geven eveneens groote symfonische concerten uit te voeren, heeft de Raad besloten, dat de kosten van aanwerving van bijgevoegde, per cachet betaalde muzikanten, door het N. I. R. zullen gedragen worden.

De Raad zal zich insgelijks bezig houden met het opmaken van :

a) Het reglement van inwendige orde van den Raad van Beheer zelf (art. 5 van het Koninklijk Besluit van 28 Juni 1930);

b) Het statuut van het personeel van het N. I. R. (art. 6 van het Koninklijk Besluit);

c) Het reglement van de boekhouding (art. 5 van het Koninklijk Besluit).

ZENDSTATION 508,50 M.

(*Fransche golflengte*)

		P. C.
Gesproken woord O. V.	6.149'	3,50
Gesproken woord N. I. R.	25.637'	14,58
Klassieke muziek.	38.599'	21,95
Lichte muziek.	40.979'	23,30
Fonomuziek	50.315'	28,61
Voordrachten, reportages, kommentaar, schetsen.	10.527'	5,98
Schoolradio-uitzendingen	1.940'	1,10
Uitzendingen voor duivenliefhebbers (in de twee talen)	1.734'	0,98
	<hr/>	<hr/>
	175.880'	100,—

Op een totaal van 175.880 minuten zendtijd bedroeg de tijd, voorbehouden aan de O. V. (gesproken woord inbegrepen) 54.632 minuten, 't zij 31,06 p. c. •

Op een zelfde totaal beliepen de schorsingen wegens defecten slechts 609 minuten, 't zij 0,35 p. c.

ZENDSTATION 338,20 M.

(*Vlaamsche golflengte*)

		P. C.
Gesproken woord O. V.	13.025'	7,47
Gesproken woord N. I. R.	28.917'	16,57
Klassieke muziek	28.202'	16,16
Lichte muziek.	52.949'	30,35
Fonomuziek	48.092'	27,56
Voordrachten, reportages, commentaar, schetsen.	1.310'	0,75
Schoolradio-uitzendingen	1.981'	1,41
	174.476'	100,—

Op een totaal van 174.476 minuten zendtijd bedroeg de tijd, voorbehouden aan de O. V. (gesproken woord inbegrepen) 58.096 minuten, 't zij 33,30 p. c.

Op een zelfde totaal beliepen de schorsingen wegens defecten slechts 728 minuten, 't zij 0,42 p. c.

Belgisch Nationaal Instituut voor Radio-Omroep



De Raad van Beheer,

Gelet op artikel 5 der wet van 18 Juni 1930, die hem het beheer der geldmiddelen van deze stichting toevertrouwt;

Gelet op de begrotingen voor de periode van 1 Januari tot 31 December 1932, goedgekeurd door den Minister van Posterijen, Telegrafen en Telefonen, overeenkomstig de tweede alinea van artikel 7 van het Koninklijk Besluit van 28 Juni 1930;

Gelet op alinea 2 van artikel 12 luidens hetwelk de Raad van beheer de rekeningen moet opmaken, afgesloten op 31 December van elk jaar;

Overwegende dat aanvullende dagen noodig geweest zijn om in bedoelde rekening verrichtingen van ontvangsten en uitgaven, die er verband mede houden, te omvatten, en dat aldus de geschriften der boekhouding slechts op 30 Januari 1933 konden afgesloten worden;

Gelet op de registers der boekhouding;

Gelet op de bewijsstukken van uitgaven veroorzaakt door de werking van het Instituut;

Maakt zooals volgt de uitslagen op van zijn financieel beleid voor de periode van 1 Januari tot 31 December 1932.

Beheer van 1 Januari tot 31 December 1932

ONTVANGSTEN

Toelage (wet van 18 Juni 1930, art. 17. Begrooting van onwaarde en terugbeta- ling voor 1932, art. 26).	13.406.000,—	
Leening obligaties.	5.000.000,—	
Overschot op Januari 1932.	385.826,02	
Invordering.	126.116,11	
		<hr/>
Schuldvorderingen. fr.		18.917.942,13 67.876,36

18.985.818,49

VOORUITZICHTEN EN UITGAVEN

Toewijzingen door de begrooting voorzien		13.317.000,—
Gewettigde toeslagen.		461.728,96
		<hr/>
Definitieve toewijzingen		13.778.728,96
Vernietigde of te vernietigen toewijzingen		2.251.222,04
		<hr/>
Gebruikte toewijzingen		11.527.506,92
Bijzondere uitgave voor bijkomende delgingen	930.302,59	
Bijzondere uitgave voor storting in het " Fonds voor hernieuwing van het mate- rieel "	1.528.008,98	
		<hr/>
		2.458.311,57
		<hr/>
Totale uitgaven.		13.985.818,49
		<hr/>
Uitgevoerde betalingen		17.397.494,24
Nog uit te voeren betalingen		2.952.473,43
		<hr/>
		20.349.967,67

Inbegrepen :

1 ^o Overblijvende waarde der immobilisaties na delging.	5.865.453,20	
2 ^o Waarde van het magazijn : hernieuwings- materieel van Veltem	482.946,—	
3 ^o Waarde van de bij voorbaat betaalde huur, te boeken op de toewijzingen van de begrooting voor 1933	15.749,98	
		<hr/>
		6.364.149,18
		<hr/>
		13.985.818,49

EINDUITSLAG

Ontvangsten in betrekking met bovengemelde periode (ont- vangen sommen).		18.917.942,13
Uitgevoerde betalingen		17.397.494,24
		<hr/>
In kas		1.520.447,89

BILAN
EN
BILAN
VAN WINSTEN EN VERLIEZEN

ACTIVA

I. — IMMOBILISATIE

1. — Terrein		125.953,88	
2. — Gebouwen :			
Aankoopwaarde	2.145.767,37		
Delgingswaarde	536.441,85		
		<hr/>	1.609.325,52
3. — Radio-Electrisch materieel :			
a) Stations Veltem :			
Aankoopwaarde	5.506.898,40		
Delgingswaarde	1.376.724,60		
		<hr/>	4.130.173,80
b) Modulatatie-Materieel :			
Aankoopwaarde	152.429,80		
Delgingswaarde	152.429,80		
		<hr/>	v. m.
4. — Meubelen Alg. Adm. en Veltem :			
Aankoopwaarde	180.098,95		
Delgingswaarde	180.098,95		
		<hr/>	v. m.
5. — Muzikale en letterkundige bibliotheek :			
Aankoopwaarde	164.416,77		
Delgingswaarde	164.416,77		
		<hr/>	v. m.
6. — Muzikaal materieel (muziek-instrum.) :			
Aankoopwaarde	84.074,25		
Delgingswaarde	84.074,25		
		<hr/>	v. m.
7. — Inrichtings- en aktekosten :			
Bedrag der kosten voor studiën en akten.	796.639,61		
Delgingsbedrag	796.639,61		
		<hr/>	v. m.
8. — Installatie-kosten :			
Bedrag der kosten	234.150,88		
Delgingsbedrag	234.150,88		
		<hr/>	v. m.
9. — Verlies op uitgifte van obligaties :			
Bedrag van het verlies	75.000,—		
Delgingswaarde	75.000,—		
		<hr/>	v. m.

5.865.453,20

II. — BESCHIKBAAR

Kas, postcheck en kas der zegels	599.633,54	
Bank, Rekening op zicht	720.814,35	
	<hr/>	1.320.447,89

III. — TE REALISEEREN

Magazijn, vernieuwingsmaterieel (Veltem)	482.946,—	
Verscheidene schuldenaren	67.876,36	
Bank, Rekening op termijn	200.000,—	
	<hr/>	750.822,36

IV. — REKENING VAN VERDEELING

Uitgaven te verdeelen per termijn		15.749,98
---	--	-----------

7.952.473,43

December 1932

PASSIVA

I. — SCHULDEN VAN HET N. I. R. TEGENOVER ZICHZELF

Fonds voor hernieuwing van materieel	1.528.008,98	
Pensioenfonds voor personeel	<u>622.101,60</u>	2.150.110,58

II. — TEGENOVER DERDEN

1. — Op langen termijn :		
Leening-obligaties	5.000.000,—	
2. — Op korten termijn :		
Verscheidene schuldeischers	<u>802.362,85</u>	5.802.362,85

7.952.473,43

DEBET		
I. —	<i>Financieele lasten</i>	480.989,40
II. —	<i>Algemeene administratie-kosten</i>	759.686,32
III. —	<i>Algemeene kosten.</i>	
	a. — Bureelkosten	216.004,80
	b. — Kosten voor lokalen	270.075,90
	c. — Allerlei kosten	14.048,50
		500.129,20
IV. —	<i>Exploitatiekosten.</i>	
	a. — Technische dienst	1.798.404,47
	b. — Muzikale dienst	4.502.895,18
	c. — Gesproken uitzend.	1.241.309,14
	d. — Regie	144.230,65
	e. — Schooluitzendingen	71.968,20
	f. — Bijdragen voor auteursrech- ten	577.894,36
		8.336.702,—
V. —	<i>Deelname aan pensioenfondsen van personeel</i>	300.000,—
VI. —	<i>Delgingen.</i>	
	a. — Delgingen van de begrooting	1.150.000,—
	b. — Bijkomende delgingen	930.302,59
		2.080.302,59
VII. —	<i>Storting voor delgingsfondsen van materieel</i>	1.528.008,90
		13.985.818,40

December 1932

CREDIT

I. — <i>Saldo van vorig dienstjaar</i>	385.826,02
II. — <i>Staatstolage</i>	13.406.000,—
III. — <i>Financieele winsten en allerlei</i>	33.035,13
IV. — <i>Allerhande ontvangsten</i>	160.957,34

13.985.818,49

Lijst der verschillende schuldeischers einde December 1932

I. — Leveranciers :

Allaert	400,—
Bell Telephone	38.225,20
Blaimont et Bayot	204,25
British Equipment	519,40
Boels et Begault	13.220,57
Dokter Belvaux	255,—
Compagnie Continentale du gaz	156,90
Colle Léon	969,75
Cliquet Emile	86,35
Compagnie Française du gramophone	2.567,—
C. I. A. C.	75,—
Compagnie industrielle Brown Boveri	13.338,45
HH. Boon	507,54
Discobel	3.063,25
Et. Verhulpen	401,20
Ed. Francis Salabert	168,75
Et. Christian Pfister	2.625,—
Elechrome	5,50
Enoch et Co	200,72
Etablissement Dewarichet	348,00
Ferranti Ltd.	204,20
Henkart, Van Velsem	147,80
Kanters	6.739,15
Kahn Br.	22,35
La Radiophonie Belge	2.643,80
E. Meurisse	268,75
Maison Pleyel	300,—
Mathys	4.165,—
Messageries Internationales	80,50
Hector Pottier	490,—
Polspoel	66,—
Radio-Belgique	530.233,05
Regie van Telefonen	9.416,90
M. Jussy	16.573,10
S. B. R.	59.215,50
Victor Staelens	1.800,—
Stockmans et C ^{le}	2.628,—
S. E. M.	1.301,—
Union Coloniale	2.108,75
Van Poelvoorde	9.380,—
Verschillende leveranciers	27.412,67

752.534,35

II. — Allerlei loopende rekeningen

Dispensarium der Artisten	230,—
Beroepstaks	10.602,—
Pensioentaks	17.096,50
Toelagen fonds (bediendenpensioen)	21.900,—

49.828,50

802.362,85

Lijst der derden schuldenaren einde December 1932

I. — *Bank.*

Bank : rekening op termijn	200.000,—
--------------------------------------	-----------

II. — *Leveranciers.*

Boland Louis.	1.000,—
De Vlaamsche muz.	100,—
Uitgevers Heugel	562,49
" Ricordi.	706,30
" Rouart, Lerolle	1.414,40
" Joubert.	706,26
" Choudens.	704,16
De Franco-Belge d'ameublement	168,60
	5.362,21

III. — *Allerlei loopende rekeningen.*

Compagnie Continentale du Gaz	120,—
Waarborg der telefonen.	2.500,—
" voor huurprijzen.	45.750,—
	48.370,—

IV. — *Allerlei schuldenaren.*

Bell Telephone	76,70
Intransigent	245,—
Kath. Radio Omroep;.	1.091,80
Librado	699,40
Sarov	10.704,90
Warzée et Belvaux	682,80
	13.500,60

V. — <i>Kleine kas Veltem</i>	643,55
---	--------

	267.876,36
--	------------

Vooruitzichten vergeleken bij

AANDUIDING DER UITGAVEN EN DIENSTEN

TITEL I.

Nummer
van
artikel

Geldelijke lasten.

- 1 Intresten op obligaties, verlies op uitgifte, drukkosten, intresten betaald voor de huur der stations van Veltem en der inrichtingen van Brussel.
- 2 Bank- en postcheckkosten

TITEL II.

Algemeene administratie.

- 3 Raad van beheer.
- 4 Comité van toezicht.
- 5 Personeel (wedden, verplaatsingskosten, patroons-bijdrage, verzekering personeel, toezicht van de lokalen)
- 6 Allerlei kosten (bijdrage U. I. R., kosten voor betwiste zaken, honorarium van geneesheer en bouwkundige, deelneming aan Radio-Salon, foto-propaganda).

TITEL III.

Algemeene kosten.

- 7 Bureelkosten (bureelbenoedigheden, abonnementen op tijdschriften, dagbladen, bibliotheek, advertenties, post, telegr., telef., onderhoud van bureelmaterieel)
- 8 Kosten der lokalen (belastingen, verzekeringen, kosten van onderhoud en reiniging, verlichting, verwarming, waterverbruik, huur der bureelen, allerlei)
- 9 Storting voor Pensioenfonds voor het personeel
- 10 Allerlei kosten (examenkosten, Comité van ontvangst) te boeken onder onvoorziene uitgaven

de uitgaven op 31 December 1932

Toegewezen KREDIETEN voor het dienstjaar 1932	UITGAVEN	VERSCHIL MET DE GESTEMDE KREDIETEN	
		BONI	DEFICIT
417.000,—	479.216,32	—	62.216,32
5.000,—	1.773,08	3.226,92	—
<hr/> 422.000,—	<hr/> 480.989,40	<hr/> 3.226,92	<hr/> 62.216,32
124.000,—	110.798,35	13.201,65	—
30.000,—	24.100,—	5.900,—	—
530.000,—	527.295,37	2.704,63	—
64.000,—	97.492,60	—	33.492,60
<hr/> 748.000,—	<hr/> 759.686,32	<hr/> 21.806,28	<hr/> 33.492,60
205.000,—	216.004,80	—	11.004,80
301.000,—	270.075,90	30.924,10	—
300.000,—	300.000,—	—	—
—	14.048,50	—	14.048,50
<hr/> 806.000,—	<hr/> 800.129,20	<hr/> 30.924,10	<hr/> 25.053,30

Vooruitzichten vergeleken bi

AANDUIDING DER UITGAVEN EN DIENSTEN

TITEL IV.

Technische dienst.

Nummer
van
artikel

- | | |
|----|---|
| 11 | Kosten verbonden aan den dienst (wedden ingen. -ingen. raadg. -steno-typiste, verplaatsingskosten, verschillende technische instellingen) |
| 12 | Uitzending Veltem (wedden van het uitz. pers., drijfkracht, lampen R. E., hernieuwing, mat. benood. onderhoud, huur kab., verwarming.) |
| 13 | Modulatie Brussel (wedden van het mod. pers. drijfkracht, lampen R. E., hernieuwing mat. benood. onderhoud, heruitzendingen, huur kab.) |
| 14 | Internationale relais (huur kab. batterijen). |
| 15 | Korrespondenten, kontrol |

TITEL V.

Muzikale dienst.

- | | |
|----|--|
| 16 | Personcel (wedden, verplaatsingen). |
| 17 | Orkestleiders en orkest. |
| 18 | Solisten en radioheruitzendingen |
| 19 | Uitgevers en muzikmaterieel |
| 20 | Gramfoonplaten-materieel |
| 21 | Allerlei kosten (onderhoud van muz. mat. kosten van kopie van muziek). |
| 22 | Studio's. |

de uitgaven op 31 December 1932 (vervolg)

Toegewezen KREDIETEN voor het dienstjaar 1932	UITGAVEN	VERSCHIL MET DE GESTEMDE KREDIETEN	
		BONI	DEFICIT
275.000,—	253.738,61	21.261,39	—
2.130.000,—	965.056,74	1.164.943,26	—
575.000,—	541.495,52	33.504,48	—
50.000,—	38.113,60	11.886,40	—
25.000,—	—	25.000,—	—
<hr/> 3.055.000,—	<hr/> 1.798.404,47	<hr/> 1.256.595,53	<hr/> —
342.000,—	327.909,30	14.090,70	—
2.500.000,—	2.693.912,70	—	193.912,70
1.000.000,—	997.477,15	2.522,85	—
275.000,—	200.293,58	74.706,42	—
150.000,—	140.132,55	9.867,45	—
15.000,—	24.744,90	—	9.744,90
200.000,—	118.425,—	81.575,—	—
<hr/> 4.482.000,—	<hr/> 4.502.895,18	<hr/> 182.762,42	<hr/> 203.657,60

Vooruitzichten vergeleken bi

AANDUIDING DER UITGAVEN EN DIENSTEN

TITEL VI.

Nummer
van
artikel

Gesproken uitzendingen.

- 23 Fransche gesproken uitzendingen :
 a) Personeel
 b) Voodr., select., redakt., reportage., schetsen, verplaatsing,
 letterkundige bibliotheek
- 24 Vlaamsche gesproken uitzendingen :
 a) Personeel
 b) Voodr., selecties, report., enz.
- 25 Inlichtingen

TITEL VII.

Regies.

- 26 Fransche
- 27 Vlaamsche.

TITEL VIII.

Bijdragen.

- 28 Auteursrechten.

TITEL IX.

Allerlei exploitatiekosten.

- 29 Publieke concerten (huren van zaal, artisten-vergoedingen, aut.
- vergoed.)
- 30 Allerhande. — Te nemen op de onvoorz. uitg.

de uitgaven op 31 December 1932 (vervolg)

Toegewezen KREDIETEN voor het dienstjaar 1932	UITGAVEN	VERSCHIL MET DE GESTEMDE KREDIETEN	
		BONI	DEFICIT
222.000,—	268.654,—	—	46.654,—
265.000,—	301.498,47	—	36.498,47
222.000,—	232.192,90	—	10.192,90
265.000,—	293.130,44	—	28.130,44
130.000,—	145.833,33	—	15.833,33
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
1.104.000,—	1.241.309,14	—	137.309,14
90.000,—	72.105,95	17.894,05	—
90.000,—	72.124,70	17.875,30	—
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
180.000,—	144.230,65	35.769,35	—
650.000,—	577.894,36	72.105,64	—
—	—	—	—
—	—	—	—

Vooruitzichten vergeleken, bi

AANDUIDING DER UITGAVEN EN DIENSTEN

Nummer
van
artikel

TITEL X.

31 Schooluitzendingen.

TITEL XI.

Delgingen.

32 Zendstations Veltem

33 Allerhande.

TITEL XII.

34 Onvoorziene uitgaven.

TOTAAL.

TITEL XIII.

Bijzondere uitgaven op beschikbaar fonds.

35 Aanvullende delgingen

36 Storting voor " Delgingsfonds van mat. "

Totaal der bijzondere uitgaven.

Samenvatting der uitgaven :

Gewone uitgaven.

Bijzondere uitgaven.

TOTAAL.

De uitgaven op 31 December 1932 (vervolg)

Toegewezen KREDIETEN voor het dienstjaar 1934	UITGAVEN	VERSCHIL MET DE GESTEMDE KREDIETEN	
		BONI	DEFICIT
120.000,—	71.968,20	48.031,80	—
750.000,—	—	—	—
400.000,—	1.150.000,—	—	—
<u>1.150.000,—</u>	<u>1.150.000,—</u>	<u>—</u>	<u>—</u>
600.000,—	—	600.000,—	—
<u>13.317.000,—</u>	<u>11.527.506,92</u>	<u>2.251.222,04</u>	<u>461.728,96</u>
—	930.302,59	—	—
—	1.528.008,98	—	—
—	<u>2.458.311,57</u>	—	—
—	11.527.506,92	—	—
—	2.458.311,57	—	—
—	<u>13.985.818,49</u>	—	—

Rekening van vooruitzicht aangaande de

N ^r van artikel	AANDUIDING DER UITGAVEN	Toegewezen kredieten voor het dienstjaar 1932
1	<i>Vellem :</i>	
	Terrein	
	Gebouwen	
	Stations	
	Meubelen	8.970.000,—
	Studiekosten	
	Akte-kosten	
	<i>Brussel : (nog niet overgenomen).</i>	
		8.970.000,—
2	Andere immobilisaties onmiddellijk gedelgd door toerekening op de exploitatie-rekening "Delgingen"	
	Meubelen centrale administratie	v. m.
	Materieel E. E.	
	Muziekmaterieel	
	Inrichtingskosten	
	Verlies op uitgifte van obligaties	
		v. m.
3	Uitgaven voor immobilisaties onmiddellijk gedelgd op de begrotingen voor exploitatie van de muzikale en letterkundige diensten :	
	Muzikale, Fransche en Vlaamsche letterkundige bibliotheek	v. m.
		v. m.
4	Aankoop van een terrein, oprichting van een gebouw, verschillende immobilisaties (in mindering).	3.554.826,02
	TOTAAL	12.524.826,02

Uitgaven vergeleken bij de uitgaven voor 1932

UITGAVEN voor 1932	VERSCHIL MET DE GESTEMDE KREDIETEN		AANMERKINGEN
	BONI	DEFICIT	
125.953,88 2.145.767,37 5.506.898,40 28.117,10 788.105,94 8.533,67 —			<i>Art. 1.</i> — Dit boni was bestemd voor de overname van de inrichtingen van Brussel.
8.603.376,36	366.623,64		<i>Art. 2.</i> — Dit mali komt voort doordat deze immobilisaties onmiddellijk gedeeld zijn geweest met toerekening op de exploitatie-rekening "Delgingen".
33.761,60 81.239,25 40.379,25 64.332,20 75.000,—			
294.712,30		294.712,30	<i>Art. 3.</i> — Dit mali komt voort doordat deze immobilisaties onmiddellijk gedeeld werden door toerekening op de exploitatie-rekeningen "Muzikale dienst" en "Dienst der Gespr. uitzendingen".
43.948,63			
43.948,63		43.948,63	
	3.554.826,02		<i>Art. 4.</i> — Dit boni komt voort doordat geen enkele uitgave op dit artikel gedaan werd.
8.942.037,29	3.921.449,66	338.660,93	
	3.582.788,73		

Bewijsstukken

I. — Uitleg van deficit

Artikel 1. — Verschil van 62.216,32 fr.

Dit deficit komt voort uit het volgende :

1° Bij de begrooting voor 1932 werden de roerende taken te betalen op de gestorte intresten aan de Algemeene Spaar- en Lijfrentkas op 31 December 1932, niet voorzien. Deze taks bedroeg de som van 5.102,—

2° Bij de begrooting voor 1932, werden de intresten gestort voor het "Pensioenfonds van het personeel", niet voorzien. (Besluit van den Raad van Beheer van 7 Januari 1933) 22.101,60

3° Dit artikel voorzag slechts een som van 417.000 fr. wanneer de uitgaven tot 452.012,72 fr. geklommen zijn, 't zij een verschil van 35.012,72
wat uit te leggen is door het feit dat men als huurgeld voor de stations te Veltem, tot 15 Oktober 1932, datum der overname, een intrest van 5 ½ % gestort heeft, wanneer de voorloopige begrooting een te betalen intrest van 5 % voorzag voor een ontleend kapitaal van 8 miljoen frank gedurende 1932. De afrekening is dan als volgt :

Betaalde intresten voor de stations.	395.762,72	
Betaalde intresten op obligaties.	56.250,—	
		452.012,72
Vooruitzicht	417.000,—	
		<hr/>
Verschil.	35.012,72	
		<hr/>
Totaal verschil.		62.216,32

Artikel 6. — Verschil van 33.492,60 fr.

Dit artikel voorzag :

Bijdrage U. I. R.	40.000,—
Betwiste zaken.	24.000,—

64.000,—

De uitgaven voor deze twee posten bedragen :

Bijdrage U. I. R.	27.857,80
Betwiste zaken.	22.000,—

49.857,80

't zij een overschot van 14.142,20

Behoudens deze twee posten, werden op dit artikel de volgende uitgaven geboekt :

1^o Voor deelname aan de Radio-Salons in 1932 en fotografische propaganda, clichés, tractaatjes (Besluit van den Raad van Beheer van 4 Oogst en 23 September 1932) 38.660,80

2^o Honoraria bouwkundige (besluit van den Raad van Beheer van 23 September 1932). 4.350,—

3^o Honoraria van aangestelden dokter. 2.215,—

4^o Toezicht der lokalen 2.409,—

47.634,80

4^o "Toezicht der lokalen" moet bij artikel 8 "Kosten lokalen" gevoegd worden.

Overschot 14.142,20

Netto verschil 33.492,60

Artikel 7. — Verschil van 11.004,80 fr.

Dit verschil is het gevolg van het drukken der brochure "Jaarverslag van het N. I. R."

Deze uitgave, aangerekend onder "kosten bureel" was niet voorzien in de begrooting van 1932.

Artikel 10. — Verschil van 14.048,50 fr.

In de begrooting werd geen vooruitzicht voor dit artikel voorzien. Bij beslissing van 15 Maart en 15 April 1932, stemde de Raad van Beheer voor deze uitgaven een krediet van 15.560,50 fr., te boeken op de onvoorziene uitgaven.

Artikel 17. — Verschil van 193.912,70 fr.

Dit verschil is toe te schrijven aan verhooging van het effectief van het orkest, door den Raad van Beheer tijdens zijn zitting van 4 Oogst 1932 beslist. Te weten :

1 ^o Krediet voor orkest	149.280,—
2 ^o Krediet voor de muzikanten die van half-bestendigen tot bestendigen zijn overgegaan	21.550,—
3 ^o Krediet voor de aanwerving van een nieuwen dirigent (besluit van den Raad van Beheer van 15 April 1932)	30.000,—
	<hr/>
	200.830,—
Uitgaven	193.912,70
	<hr/>
Overschot op de gestemde kredieten	6.917,30

Artikel 21. — Verschil van 9.744,90 fr.

Dit verschil is toe te schrijven aan een krediet van 20.000 frank door den Raad van Beheer op 9 Maart 1932 gestemd, voor kosten van muziek-kopij. Tengevolge der bezuiniging op de andere rekeningen van dit artikel verwezenlijkt, werd de voorziene som van 15.000 frank slechts met 9.744,90 fr. overschreden.

Artikel 23. — A) Verschil van 46.654 frank.

Dit verschil komt voort uit :

1 ^o De aanwerving van een redakteur, volgens beslissing van den Raad van Beheer op 1 Juni 1932.	18.666,55
2 ^o De aanwerving van een redakteur ter vervanging van een ontslaggevend redakteur, dewelke volgens de beslissing van den Raad van Beheer in dienst bleef tot 7 November 1932 (beslissingen van 4 Oogst en 25 Mei 1932)	15.999,90
3 ^o De aanwerving van een voorlezer, volgens beslissing van den Raad van Beheer op 17 Juni 1932	11.000,—
4 ^o De aanwerving van een steno-typiste, volgens beslissing van den Raad van Beheer op 17 Juni 1932	7.288,70
	<hr/>
Over te dragen	52.955,15

	Overdracht	52.955,15
Hiervan dient afgetrokken, de wedde van den ontslag- gevenden redakteur van 7 November tot 31 December 1932 en tevens de verwezenlijkte bezuiniging gedurende deze periode, tengevolge van het verschil van wedde met diens plaatsvervanger.		
		6.301,15
		<hr/>
Netto verschil		46.654,—

B) Verschil van 36.498,47 fr.

Dit verschil is toe te schrijven aan het op 4 Oogst 1932 door den Raad van Beheer gestemde krediet van 40.200 fr., waarvan 36.498,47 fr. uitgegeven werd, 't zij een overschot op het krediet van 3.701,53 fr.

Artikel 24. — A) Verschil van 10.192,90 fr.

Dit verschil is toe te schrijven :

1 ^o) Aan de aanwerving van een redakteur, volgens beslissing van den Raad van Beheer van 25 Mei 1932	18.666,55
2 ^o) Aan de aanwerving van een voorlezer, volgens beslissing van den Raad van Beheer van 17 Juni 1932	6.600,—
3 ^o) Aan de aanwerving van een steno-typiste, volgens beslissing van den Raad van Beheer van 4 Oogst 1932	10.666,40
	<hr/>
	35.932,95

Hiervan dient afgetrokken, de te hoog voorziene som van dit artikel, bestemd voor de leden van het personeel, buiten de hooger vermelde	25.740,05
---	-----------

Netto verschil	10.192,90
--------------------------	-----------

B) Verschil van 28.130,44 fr.

Dit verschil is toe te schrijven aan het feit dat de Raad van Beheer op 4 Oogst 1932 een krediet van 40.200 frank gestemd heeft, waarvan er 28.130,44 fr. zijn uitgegeven, 't zij een overschot op het krediet van 12.069,56 fr.

Artikel 25. — Verschil van 15,833,33 fr.

Dit verschil is het gevolg van de hierna vermelde afrekening :

Volgens <i>kontrakt</i> met het persagentschap, dat op 1 Februari 1932 een aanvang nam, bedroeg de maandelijksche bijdrage 12.500 frank, 't zij voor 11 maanden.	137.500,—
--	-----------

Voor Januari was de bijdrage dezelfde als de maandelijksche bijdrage voor 1931 (kontrakt van 100.000 frank per jaar) 't zij	8.333,33
Uitgave	145.833,33
Som voorzien op de begrooting	130.000,—
Netto verschil	15.833,33

Er kon geen juiste som voorzien worden, aangezien het kontrakt nog niet opgemaakt was op het oogenblik van de vaststelling der begrooting.

II. — Uitleg der bijzondere uitgaven

Artikel 35.— Aanvullende delgingen. 930.302,59

Artikel 36.— Storting voor het « Fonds van hernieuwing van het materieel » 1.528.008,98

Tengevolge :

1^o) Van het totale overschot der toegewezen kredieten voor het dienstjaar 1932 op de totale uitgaven. 1.789.493,08

2^o) Van het overschot der ontvangsten (toelagen) op de toegewezen kredieten (13.406.000 — 13.317.000) 89.000,—

3^o) Van de bijkomende ontvangsten die in den loop van het jaar plaats grepen (zie eindrekening) 193.992,47

4^o) Van het batig saldo van 1931, opnieuw overgebracht naar het dienstjaar 1932 385.826,02

Totaal van het netto overschot. 2.458.311,57

Er werd een aanvullende delging toegelaten op de immobilisaties van 930.302,59 fr., evenals het voorstellen van een immobilisatie-tabel met, daar tegenover, de delgingen op de hierna volgende wijze voltrokken.

Anderdeels heeft men een rekening "Fonds voor materieel-hernieuwing" kunnen openen, met op het krediet de som van 1.528.008,98 fr.

III. — Verklaringen van het op art. 12 verwezenlijkte boni

Verschil : 1.164.943,26 fr.

Dit verschil of winst is toe te schrijven :

1^o Aan de besparing verwezenlijkt op de wedden van het technisch personeel, gelast met de uitzending. 15.473,38

Een gedeelte van dit boni, 't zij 2.737,43 fr. komt voort uit de overdracht van deze som naar de rekening "Schoolradio", door het krediet van de rekening "Wedden", ten einde de kosten van de Schoolradio, wat de wedden betreft, te kunnen vaststellen.

Het saldo, 't zij 12.735,95 fr. komt voort van de bijkomende voorziene som, vastgesteld met het oog op de aanpassing der wedden van de techniekers. Deze aanpassing geschiedde niet in 1932.

2^o Aan de besparing verwezenlijkt op de drijfkracht 237.538,98

Een gedeelte van dit boni, 't zij 6.301,24 fr. komt voort uit de overdracht van deze som naar het debet der rekening "Schoolradio", door het krediet der rekening "Drijfkracht", ten einde de kosten van de Schoolradio, wat de drijfkracht betreft, te kunnen vaststellen.

Het saldo, 't zij 231.237,74 fr. komt voort van :

1) Een bijkomende som, voorzien voor het geval dat het aantal uitzendingsuren in den loop van het jaar zou verhoogd geworden zijn;

2) Een bijkomende som, voorzien voor het geval dat de prijs van de kilowatt zou verhoogd worden, daar deze prijs veranderlijk is en berekend wordt in verhouding tot den prijs van de steenkool.

3) De besparing verwezenlijkt op de lampen 868.482,15

Een gedeelte van dit boni, 't zij 27.090,05 fr. is toe te schrijven aan de overdracht van deze som naar de rekening "Schoolradio", door het krediet der rekening "Lampen", ten einde het aandeel in de uitgaven voor lampen, dat voor de schooluitzendingen in aanmerking komt, te kunnen

Over te dragen 1.121.494,51

Overdracht 1.121.494,51

vaststellen. Dit saldo, t zij 841.392,10 fr., komt voort uit het feit, dat de mogelijkheid voorzien werd om een volledig lampenstel te vervangen, ingeval er in den loop van het jaar een of ander ongeval mocht plaats hebben.

4° De besparing verwezenlijkt op de volgende rekeningen : technische benodigdheden, onderhoud, herstelling en verwarming 39.348,75

Een gedeelte van dit boni, t zij 11.337,02 fr. komt voort uit de overdracht van deze som naar de rekening " Schoolradio ", door de kredieten der hierboven vermelde rekeningen, ten einde het aandeel in de uitgaven voor technische benodigdheden, onderhoud, enz., dat voor de schooluitzendingen in aanmerking komt, te kunnen vaststellen.

Het saldo, 28.011,73 fr., stelt de werkelijke besparing voor.

5° De besparing verwezenlijkt op de rekening " Huur van kabel Veltem-Brussel " 4.100,—

Totaal . . 1.164.943,26

Einduitslag en Beleggingskosten van

EINDUITSLAG 1932

A. — CREDIT

Staatstoelage	13.406.000,—
Allerlei ontvangsten (giften, verhuring van den zender, vreemde doorzendingen)	160.957,34
Financieele winsten en allerlei	33.035,13
Saldo van vorig diensjaar	385.826,02

13.985.818,49

B. — DEBET

Financieele lasten	480.989,40	P. C.
Onkosten algemeene administratie	759.686,32	3,439
Algemeene onkosten (bureelen en allerlei)	216.004,80	5,432
Onkosten voor gebouwen en inrichtingen (Huur bureel)	270.075,50	1,542
Storting voor pensioenfonds van het personeel	300.000,—	1,934
Allerlei onkosten (examenonkosten en allerlei vergoedingen)	14.048,50	2,145
Technische dienst	1.798.404,17	0,100
Muzikale dienst	4.502.895,16	12,859
Gesproken uitzendingen	1.241.309,14	32,196
Regies	144.230,65	8,875
Schoolradio-uitzendingen	71.968,20	1,031
Bijdragen voor auteursrechten	577.894,36	0,515
Allerlei exploitatiekosten		4,133
Delgingen	2.080.302,59	14,874
Storting fonds vernieuwing van materieel	1.528.008,98	10,925

13.985.818,49

100,00

C. — BELEGGINGSONKOSTEN

1. — Inrichtingen te Veltem	8.603.376,36
Radio-elektrisch materieel	81.239,25
Meubelen	33.761,60
Inrichtingskosten	64.332,20
Muziekmaterieel (muziekinstrumenten)	40.379,25
Verlies op uitgifte van obligaties	75.000,—
Muziekbibliotheek, Fransche en Vlaamsche letterkundige bibliotheken	43.948,63

8.942.037,29

Af te trekken :

Delging gedaan op het hierboven vermeld materieel, overgeschreven als exploitatiekosten :

1° Delging 1932	2.080.302,59	
2° Delging ontnomen op 1931	952.332,87	
3° Delging geboekt, op de uitbatingsbegroo- lingen van de muzikale en de Fransche en Vlaamsche gesproken uitzendingen	43.948,63	3.076.584,09

Overschot : 5.865.453,20

2. — Waarde van het magazijn : vernieuwingsmaterieel	482.946,—
3. — Bedrag van huur te boeken op 1933	15.749,98

Belegde uitgaven: 6.364.149,18

Algemeen totaal der uitgaven	90.349.967,67
Nog uit te voeren betalingen	2.952.473,43

Uitgevoerde betalingen 17.397.494,24

N. B. — Er dient opgemerkt te worden dat het N.I.R. buiten de som van 13.985.818,49 fr., bedrag der uitbatingsontvangsten, in 1932, een leening van 5.000.000 fr. uitgeschreven heeft, op een totaal van 10.000.000 fr. dat volgens de wet op de stichting van het N. I. R. mocht geleend worden voor het aankopen van de technische inrichtingen. Het beheer van het N. I. R. heeft dezen aankoop kunnen doen met een leening van slechts 5.000.000 fr. Het N.I.R. kan dus nog 5.000.000 fr. leenen voor de oprichting van zijn gebouw en het verbeteren van zijn technische inrichtingen.

932 met het Budget van 1933

BUDGET 1933

A. — ONTVANGSTEN

Staats-toelage	18.846.000,—
Uitschrijving leening	5.000.000,—
	<hr/>
	23.846.000,—

B. — VOORUITZICHT DER EXPLOITATIEKOSTEN

		P. G.
Financiële lasten	657.500,—	3,947
Onkosten algemeene administratie	933.000,—	5,601
Algemeene onkosten (bureelen en allerlei)	345.000,—	1,471
Onkosten voor gebouwen en instellingen (huur bureelen en studio's)	501.000,—	3,008
Storting voor pensioenfonds van het personeel	338.410,—	2,032
Allerlei onkosten (examenonkosten en allerlei vergoedingen)	115.000,—	0,690
Technische dienst	3.167.000,—	19,013
Muzikale dienst	5.575.000,—	33,469
Gesproken uitzendingen	1.590.000,—	9,545
Regies	180.000,—	1,081
Schoolradio-uitzendingen	120.000,—	0,720
Bijdragen voor auteursrechten	785.000,—	4,713
Allerlei exploitatiekosten	50.000,—	0,300
Delgingen	1.600.500,—	9,608
Onvoorziene	800.000,—	4,802
	<hr/>	
	16.657.410,—	100,000

C. — VOORUITZICHTEN DER BELEGGINGS-ONKOSTEN

Allerhande technische inrichtingen en technisch materieel	470.000,—
Meubelen	100.000,—
Inrichtingskosten	50.000,—
Muziekmaterieel (muziekinstrumenten)	50.000,—
Buitengewone beleggingsonkosten (voorzicht) :	
Terrein	2.000.000,—
Gebouwen	1.000.000,—
Centrale en verhooging van zendkracht	3.000.000,—
	<hr/>
	6.000.000,—
	<hr/>
	6.670.000,—
	<hr/>
Algemeen totaal der uitgaven	23.327.410,—
Overschot op reserve voor beleggingen over te dragen	518.590,—
	<hr/>
	23.846.000,—

Tabel der op 31 December 193

AANDUIDINGEN

Terrein	
Gebouwen	
Uitzendingsmateriëel (stations).	
Modulatie-materiëel.	
Gereedschappen-materiëel	
Meubelen : centrale administratie.	
Meubelen : allerlei.	
Meubelen : Veltem	
Muziek-bibliotheek	
Fransche letterkundige bibliotheek	
Vlaamsche letterkundige bibliotheek	
Muziekmateriëel.	
Studie-kosten.	
Akte-kosten	
Inrichtingskosten der lokalen.	
Verlies op uitgifte verschillende obligaties	

uitgevoerde Immobilisaties en Delgingen

WAARDE op 31/12/32	UITGEVOERDE DELGINGEN	OVERBLIJVENDE WAARDE	DELGINGSPERCENT
125.953,88	—	125.953,88	—
2.145.767,37	536.441,85	1.609.325,52	25 %
5.506.898,40	1.376.724,60	4.130.173,80	25 %
149.420,10	149.420,10	—	100 %
3.009,70	3.009,70	—	“
151.166,40	151.166,40	—	“
815,45	815,45	—	“
28.117,10	28.117,10	—	“
138.606,11	138.606,11	—	“
11.538,12	11.538,12	—	“
14.272,54	14.272,54	—	“
84.074,25	84.074,25	—	“
788.105,94	788.105,94	—	“
8.533,67	8.533,67	—	“
234.150,88	234.150,88	—	“
75.000,—	75.000,—	—	“
<u>9.465.429,91</u>	<u>3.599.976,71</u>	<u>5.865.453,20</u>	

Verslag aan den Raad van Beheer van het N. I. R. omtrent de doeltreffendheid van den Dienst voor Radio-Omroep verzekerd door de zendstations van Veltem.

DOOR DEN

HEER RAYMOND BRAILLARD

TECHNISCH RAADGEVER

Brussel, 14 Juli 1932.

Op aanvraag van den Raad, die het in mijn nota van 8 Maart 1932 bevatte voorstel gunstig aangenomen heeft, werd overgegaan tot een stelselmatige meting van de uitstraling van beide zenders te Veltem, over het Belgisch grondgebied, ten einde de doeltreffendheid te bepalen van den door het N. I. R. verzekerden dienst.

Een omstandige studie van de uitslagen dezer metingen liet me toe sommige bevindingen in het licht te stellen en er enkele suggesties uit af te leiden, welke ik in dit verslag nader bepaal, door vooraf aan enkele technische principes te herinneren waarmede rekening dient gehouden om de feiten juist te kunnen beoordeelen.

Bepaling van de hoedanigheid van den dienst voor radio-omroep.

De hoedanigheid van de ontvangst, en bijgevolg van den dienst, hangt af :

a) Van de volstrekte *intensiteit* der op het beschouwde punt te ontvangen golf;

b) Van de *verhouding* der intensiteit van het *sein* tot de intensiteit der *parasieten* welke de ontvangst storen (natuurlijke parasieten, industriele of huishoudelijke parasieten, ontvangtoestellen met terugkoppeling, interferenties en andere posten);

c) Van de getrouwheid der weergave op acoustisch gebied (die volstaat voor de uitzendingen van Veltem, maar die nog kan verbeterd worden).

De *intensiteit* van een golf wordt bepaald door de waarde van de elektrische composante van het elektromagnetisch veld, die gewoonlijk *veldwaarde* genoemd wordt.

Zij wordt doorgaans uitgedrukt in *millivolts per meter* (mV/m). Bij voorbeeld, een antenne, 8 meter hoog, geplaatst in een veld van 10 mV/m, geeft aan de klemmen van het ontvangtoestel een opwekkingspanning van $10 \times 8 = 80$ millivolts.

De veldwaarde, noodig voor een goede ontvangst, hangt af van talrijke factoren (waarvan in de eerste plaats het ontvangtoestel zelf, dat min of meer gevoelig kan zijn), maar vooral van de betrekkelijke belangrijkheid der parasieten.

De technische commissie van de U. I. R. neemt de volgende minima waarden aan, voor golven van 300 tot 500 meter (1) :

PLAATS VAN ONTVANGST	NOODIGE VELD IN mV/M
Platte land :	0,5 tot 3
Kleine agglomeraties :	1 tot 5
Groote steden :	3 tot 20

Vervolg n^o 11 op het «Cahier des Propositions pour Madrid» — Antwoord op de vraag 4 van het C. C. I. R.

Wijze van veldmeting.

Men gebruikte een bijzonder ontvangtoestel, verbonden aan een geijkt raam, en men mat den uitgezonden stroom bij middel van een daartoe geschikt toestel.

Om het ontvangtoestel te ijken beschikte men over een klein lokaal zendertje dat op een gekende en meetbare wijze op het raam inwerkte.

De nauwkeurigheid van de meting is begrepen tusschen 5 en 10 per honderd hetgeen ruim voldoende is (een veldafwijking van 10 ten honderd is nauwelijks merkbaar voor een geoefend oor).

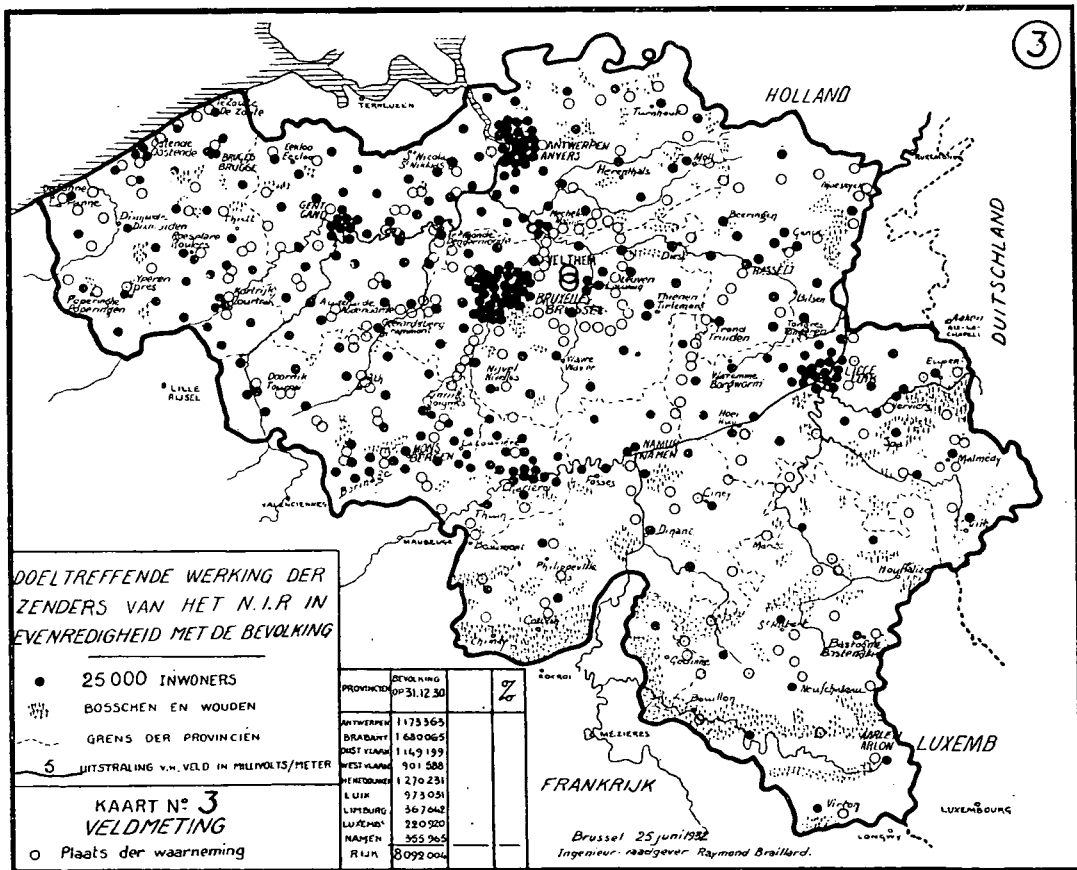
Men gebruikte bovendien een registreerend toestel waarmede de veldwaarde kan opgenomen worden. De toestellen met hun bijkomstigheden (batterijen, enz.) werden opgesteld in een lichten vrachtwagen, daartoe speciaal gehuurd en uitgerust.

Men moest verder overgaan tot het neutraliseeren van het inductie-effekt der ontsteking-bougies. Ik had gehoopt, gedurende den rit een bestendige registratie van het veld te kunnen opnemen, maar de mekanische regeling van het toestel zou lastig en kostbaar geweest zijn; anderdeels maakte de toestand van de banen de werking van zulk een fijngevoelig toestel onzeker. De gedachte kan nochtans weer opgevat worden voor een nieuwe reeks metingen, wanneer deze noodig mochten blijken.

Men heeft dus, stilstaand, het veld achtereenvolgens op de twee golflengten gemeten.

Programma der metingen.

De metingen werden elken dag gedaan (behalve bij oponthoud voor onderhoud, of herstelling) van 12 Mei tot en met 12 Juni, gedurende de normale uitzendingsuren van het station, of soms bij gelegenheid van speciale uitzendingen zonder modulatie.



De totale afgelegde weg bedraagt 3250 kilometer, zegge gemiddeld 135 kilometer per dag.

Op 278 plaatsen werden metingen gedaan, wat overeenstemt met 556 veldmetingen.

Metingen werden gedaan in alle streken, namelijk in de nabijheid van de grenzen, zooals bijgaande kaart n^r 3 aantoot.

Geenerlei belangrijk voorval viel te vermelden.

Ontleding van de uitslagen.

Een eerste onderzoek van de uitslagen der metingen, overgeschreven op een kaart op groote schaal, scheen enkele schijnbare afwijkingen te vertoonen, bv. dat het veld op één plaats hooger ligt dan op een andere plaats dichter bij den zender, zonder evenwel de algemeene lijn der verzwakkingskrommen te veranderen.

Ten einde den terugslag van deze onregelmatigheden te vermijden, heb ik rekening gehouden met de volgende elementen :

a) Omstandigheden van plaats, daar waar de meting gedaan werd : nabijheid van agglomeraties of wouden, van telefoonlijnen, bergen, dalen, hoogvlakten, enz.

b) De kontrol van de metingen van een der zenders door die van den anderen zender.

Dergelijke onregelmatigheden in de voortplanting zijn niet abnormaal en goed gekend. In de steden of in de bergen, treft men dikwijls tusschen twee zeer nabijliggende plaatsen, belangrijke verschillen van veld aan. Die verschijnselen zijn door hun aard zelf uit te leggen indien men in overweging neemt dat een golf zich in zekere mate gedraagt als het licht en dat bijgevolg, effecten met weerkaatsing, straalbuiging, enz. zich kunnen voordoen, onder vorm van schaduwzones, versterking, enz.

Bij de ontleding van de uitslagen, heb ik dus rekening gehouden met de gemiddelde waarde van het veld in een bepaalde streek en niet alleen met de op één plaats waargenomen waarde.

Over het algemeen, beantwoorden de gevonden waarden volkomen aan de vooruitzichten en zijn in overeenstemming met onze huidige kennissen betreffende de wetten der voortplanting in afwisselend terrein.

Die voornaamste wetten zijn :

1° Bij gelijke kracht verzwakt een golf des te sneller naarmate de golflengte korter is.

2° Bij gelijke golflengte verzwakt een golf des te sneller naarmate de bodem een slechte geleider is, of de hindernissen belangrijker zijn aan de oppervlakte van den grond (bergen, wouden, steden, enz.).

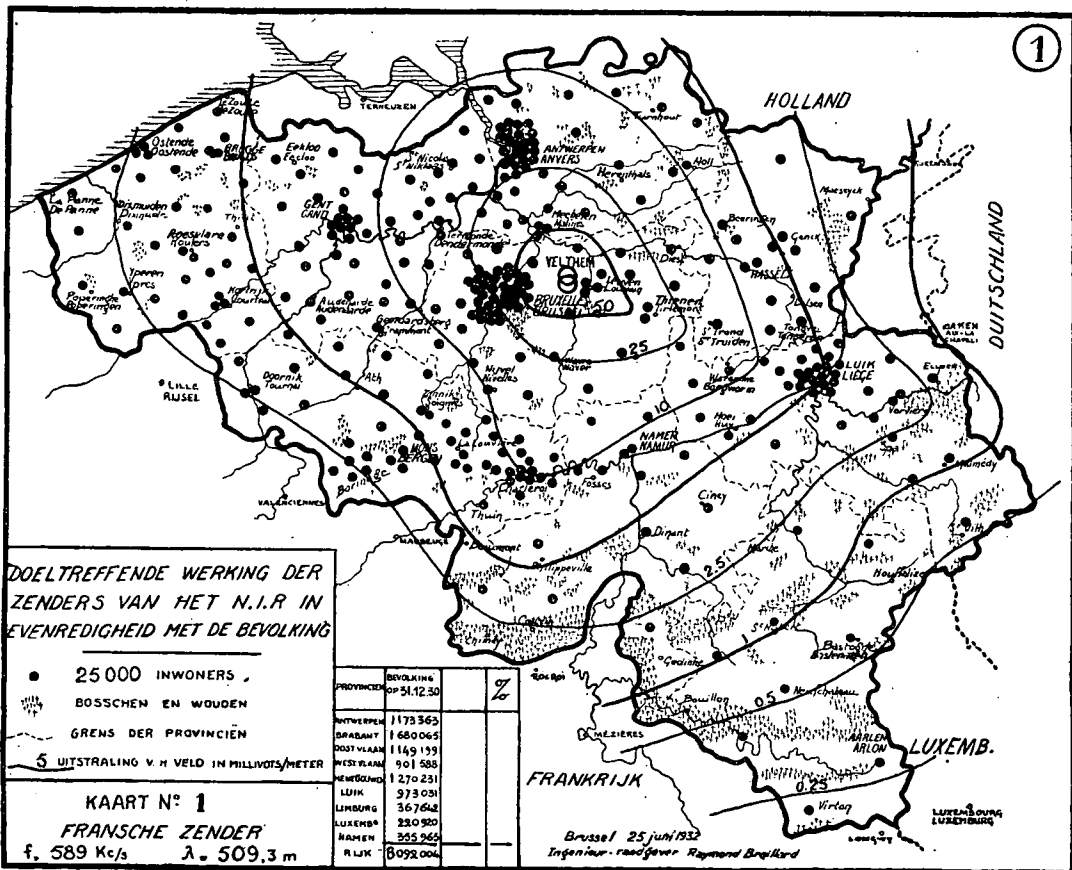
Lijn der krommen van gelijke ontvangst.

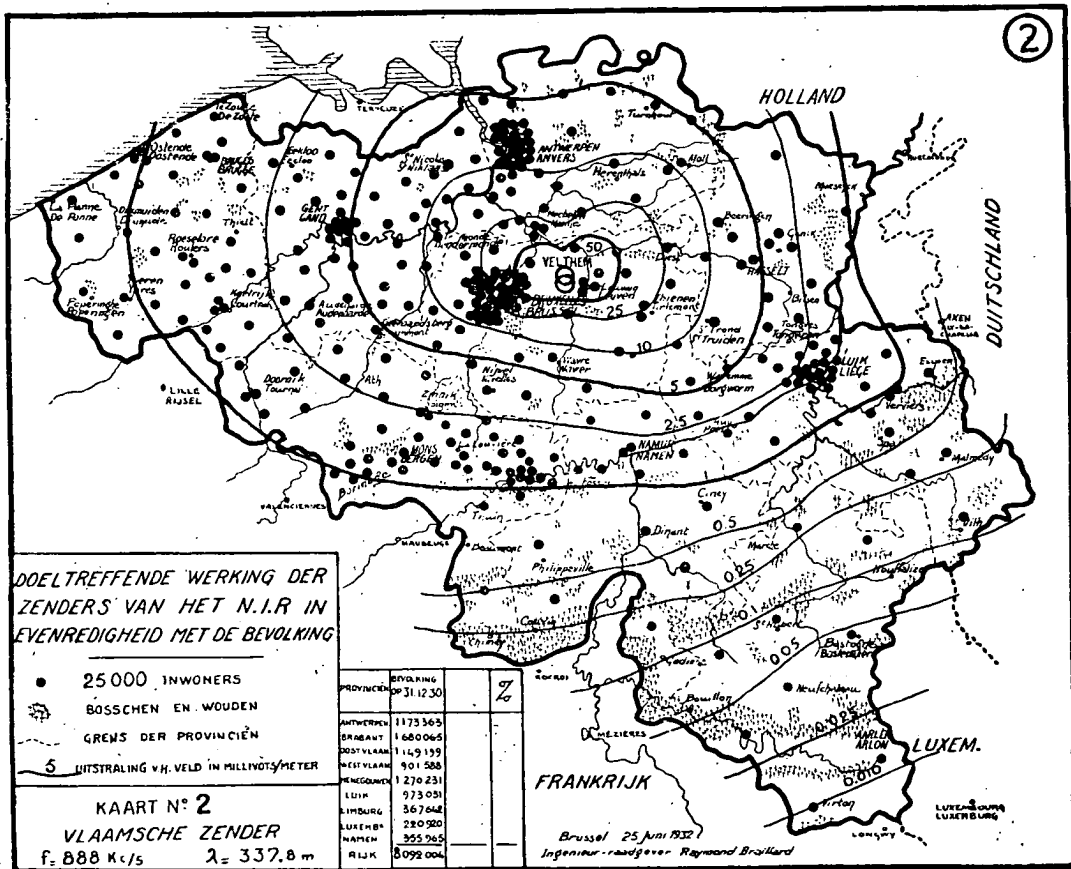
Als bijlage zijn hierbij gevoegd de kaarten van België N^r 1 en N^r 2, waarop onderscheidelijk voorkomen de krommen van gelijke waarde van het veld, beantwoordend aan de twee zenders, den Vlaamschen en den Franschen.

Die kaarten zijn opgemaakt op schaal 1/1.000.000 en geven de grenzen der provinciën, rivieren en wouden aan. Anderdeels heb ik de verdeeling van de bevolking aangeduid, waarbij elk zwart punt overeenstemt met 25.000 inwoners.

Een eerste onderzoek toont onmiddellijk aan dat, overeenkomstig de theorie, de aangename ontvangst van den Franschen zender in ruimeren kring mogelijk is dan deze van den Vlaamschen zender, wat te wijten is aan het verschil tusschen de twee golflengten.

Aan den anderen kant zal men vaststellen dat, overeenkomstig het inzicht waardoor ik mij liet leiden bij het opstellen van de antenne's te Veltem, de Fransche zender er op gericht is om de Waalsche streken, en de Vlaamsche zender om de





Vlaamsche streken meer te bevoordeelen. De richting der krommen, voornamelijk voor dezen laatste, is in dit opzicht zeer kenschetsend.

Technische bevindingen

Met behulp van de verzwakkingskrommen der beide zenders, heb ik getracht in elektrisch opzicht, de wijze te bestudeeren waarop, op Belgisch grondgebied, de voortplanting geschiedt der grondgolven.

Op kaart Nr 5, geef ik bondig het relief van België aan.

Op kaart Nr 6, heb ik de zones met gelijk geleidingsvermogen van den grond weergegeven, berekend volgens de verzwakkingskrommen.

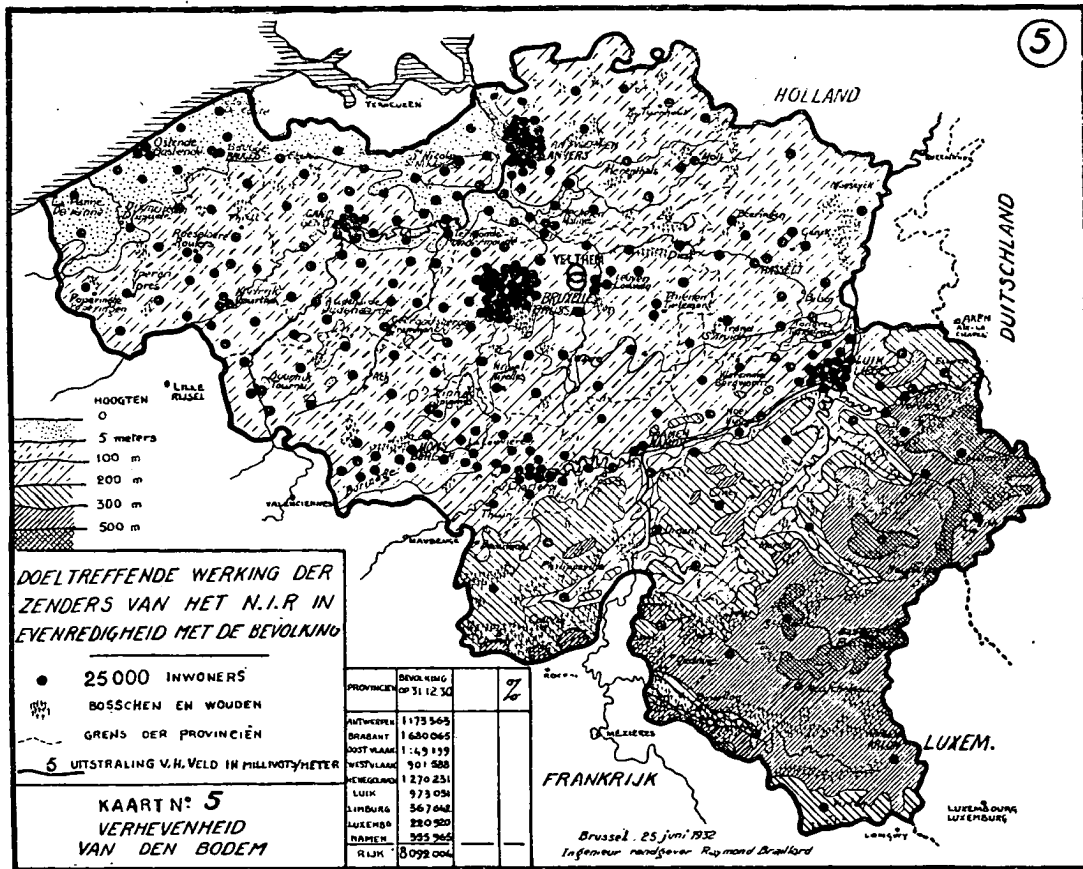
Zoals te verwachten was, hebben de bergachtige streken het kleinste geleidingsvermogen en bieden dus de grootste verzwakking; maar men stelt eveneens vast dat de Kempen insgelijks slechts een betrekkelijk klein geleidingsvermogen vertoonen, wat zeker te wijten is aan het feit dat de grond uit droog zand bestaat.

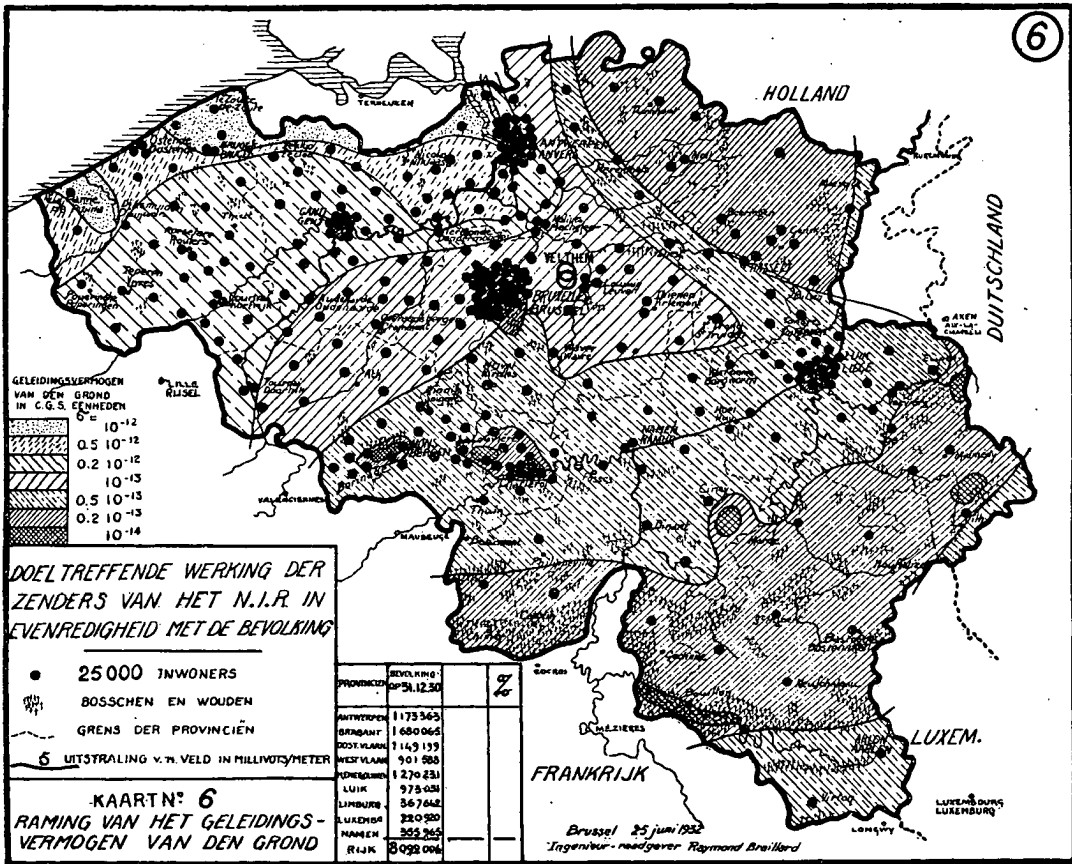
Deze laatste uitslag bevestigt de resultaten, welke mij werden medegedeeld door Dr. B. van der Pol, die in de streken van het Zuiden van Holland, gelijkaardige metingen heeft gedaan.

Er moet natuurlijk nadruk gelegd worden op het feit dat het hier slechts een raming geldt in haar geheel, van het geleidingsvermogen van den bodem; de omstandige ontleding van elk deel van het grondgebied zou een onoverkomelijk werk uitmaken en ten andere praktisch overbodig zijn.

Deze inlichtingen zullen niettemin in de toekomst zeer nuttig wezen, niet alleen voor het N. I. R. maar ook voor de andere radio-elektrische diensten.

Men zal inderdaad met meer juistheid dan vroeger, vooraf de werkingsvoorwaarden van een radio-elektrische verbinding kunnen bepalen.





Ik voeg er aan toe dat de gevonden waarden in de groote lijnen overeenstemmen met de bevindingen welke in andere landen op gelykaardige terreinen werden gedaan en dat ze gemakkelijk te verklaren zijn, wanneer tevens rekening gehouden wordt met de geologische gesteltenis van den bodem.

Waarde van den dienst met betrekking tot de bevolking

Het N. I. R. heeft tot doel al de inwoners van het rijk in de gelegenheid te stellen de nationale uitzendingen, in goede voorwaarden te ontvangen.

In het bezit van de op kaarten 1 en 2 aangegeven uitslagen, heb ik getracht de waarde te ramen van den dienst door elk der zenders verwezenlijkt :

- A) In gansch het rijk;
- B) In de Waalsche provinciën, Brabant uitgezonderd;
- C) In de Vlaamsche provinciën, Brabant uitgezonderd; met dien verstande dat de dienst blijkbaar goed is in de provincie Brabant.

Bij het naslaan van afbeelding 7 in de bijlagen, treffen we tabellen aan, waarin voor elke veldwaarde het aantal bediende inwoners aangeduid werd, alsmede het percent dezer categorie burgers met betrekking tot de gezamenlijke bevolking.

Anderdeels heb ik getracht de hoedanigheid van den dienst grafisch voor te stellen door gearceerde diagramma's, welke de volgende beteekenis hebben :

VELD IN MILLIVOLTS PER METER	HOEDANIGHEID VAN DEN DIENST
Boven 10	zeer goed
Van 5 tot en met 10	goed
Van 1 tot en met 5	gemiddeld
Van 0,5 tot en met 1	gering
Beneden 0,5	slecht of geen

WAARDE VAN DE UITZENDING IN EVENREDIGHEID MET DE BEVOLKING

7

FRANSCHSE ZENDER

f=589 K_{ys} λ=509.3 m

VLAAMSCHE ZENDER

f=888 K_{ys} λ=337.8 m

A: IN HET GANSCHE RIJK

A IN HET GANSCHE RIJK

UITSTRALING VAN HET VELD	BEVOLKING	%
(1)	(2)	
Boven 50	250	3,1
25 - 50	1.000	12,3
10 - 25	2.100	26,
5 - 10	2.300	28,4
2,5 - 5	1.825	22,5
1 - 2,5	450	5,6
0,5 - 1	100	1,2
0,25 - 0,5	50	0,6
0,10 - 0,25	25	0,3
0,05 - 0,10	0	0
0,025 - 0,05	0	0
0,010 - 0,025	0	0
TOTAAL	8.100	100

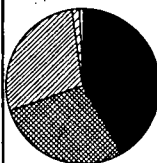
LEGENDE

(1) IN MILLIVOLT PER METER
(2) OP DUIZEND INWONERS
(3) BRABANT NIET INBEGREPEN

VELD IN mV/m

WAARDE DER UITZENDING

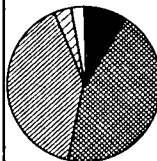
BOVEN 10 ZEEER GOED
5 TOT 10 GOED
1 TOT 5 GEMIDDELD
0,5 TOT 1 MIDDELMATIG
ONDER 0,5 SLECHT OF GEEN



UITSTRALING VAN HET VELD	BEVOLKING	%
(1)	(2)	
Boven 50	250	3,1
25 - 50	750	9,3
10 - 25	1025	12,7
5 - 10	1475	18,2
2,5 - 5	1.125	13,9
1 - 2,5	2.525	31,2
0,5 - 1	550	6,8
0,25 - 0,5	150	1,8
0,10 - 0,25	75	0,9
0,05 - 0,10	50	0,6
0,025 - 0,05	75	0,9
0,010 - 0,025	50	0,6
TOTAAL	8.100	100

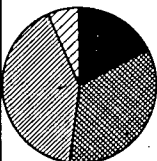
B: IN DE WAAISCHE PROVINCIËN (3)

Boven 10	250	8,9
5 - 10	1250	44,3
2,5 - 5	850	30,1
1 - 2,5	300	10,6
0,5 - 1	100	3,5
onder 0,5	75	2,6
TOTAAL	2825	100



B IN DE VLAAMSCHE PROVINCIËN (3)

Boven 10	625	17,4
5 - 10	1250	34,8
2,5 - 5	750	20,8
1 - 2,5	750	20,8
0,5 - 1	225	6,2
onder 0,5	0	0
TOTAAL	3600	100



C: IN DE VLAAMSCHE PROVINCIËN (3)

Boven 10	1525	42,
5 - 10	1175	33,
2,5 - 5	750	20,8
1 - 2,5	150	4,2
0,5 - 1	0	0
onder 0,5	0	0
TOTAAL	3.600	100



C IN DE WAAISCHE PROVINCIËN (3)

Boven 10	0	0
5 - 10	75	3,4
2,5 - 5	250	8,9
1 - 2,5	1775	62,
0,5 - 1	325	11,5
onder 0,5	400	14,2
TOTAAL	2.825	100



Laat ons de drie bovenstaande gevallen onderzoeken :

A) WAARDE VAN DEN DIENST IN GANSCH HET RIJK. — Ten opzichte van de totale bevolking van het rijk, verwezenlijkte het Fransche station eenigszins betere uitslagen dan het Vlaamsche, wat voortspruit, zooals hooger aangeduid, uit het verschil in golflengte van beide zenders. Zoo komt het dat 0,9 % der bevolking den Franschen zender niet ontvangt, terwijl dit percentage 4,8% bedraagt voor den Vlaamschen zender.

B) DIENST VAN DEN FRANSCHEN ZENDER IN DE WAALSCHEN PROVINCIËN EN DIENST VAN DEN VLAAMSCHEN ZENDER IN DE VLAAMSCHEN PROVINCIËN. — Men ziet dat er, in dit geval, praktisch gelijkheid bestaat, met evenwel een zeker voordeel voor den Vlaamschen zender.

2,6% van de Waalsche bevolking ontvangt den Franschen zender onvoldoende, terwijl de Vlaamsche zender goed ontvangen wordt door de geheele Vlaamsche bevolking.

Dit is te wijten aan de ongunstige bergachtige gesteltenis van de zuiderstreek van het land en haar grootere verwijdering van den zender te Veltem.

Aan den anderen kant moet rekening worden gehouden met het feit dat op sommige plaatsen in de heuvelachtige streken, het veld zeer beperkt is ten gevolge van de scherm-effecten der bergen, der dalen, enz. In dit opzicht is de Waalsche streek nog meer benadeeld, vermits de agglomeraties zich doorgaans in de valleien bevinden (Luik, Verviers, Namen, Dinant, enz.).

Als men de cijfers nagaat, welke hierboven vastgesteld werden voor de in de steden noodige veldwaarde, kan men vaststellen dat de dienst verwezenlijkt in een stad zooals Luik, doorgaans, wat de hoedanigheid betreft, geen voldoening geeft.

C) DIENST VAN DEN FRANSCHEN ZENDER IN DE VLAAMSCHEN PROVINCIËN EN DIENST VAN DEN VLAAMSCHEN ZENDER IN DE WAALSCHEN PROVINCIËN. — Het valt onmiddellijk op dat het verschil aanzienlijk grooter wordt vermits de voortplantingsvoorwaarden in de Waalsche streken nog onvoordeeliger worden voor de kortste golf.

De Fransche zender wordt goed ontvangen door de Vlaamsche bevolking, terwijl 14,2% der Waalsche den Vlaamschen zender onvoldoende ontvangt.

Een eenvoudig onderzoek van deze grafieken toont bijgevolg aan dat de huidige toekenning van de twee golflengten aan beide zenders, rechtvaardig is (zie het geval B), maar dat integendeel een, hetzij bestendige, hetzij zelfs periodieke verwisseling van beide golflengten, gansch in het nadeel zou uitvallen van het Waalsche gedeelte van het land.

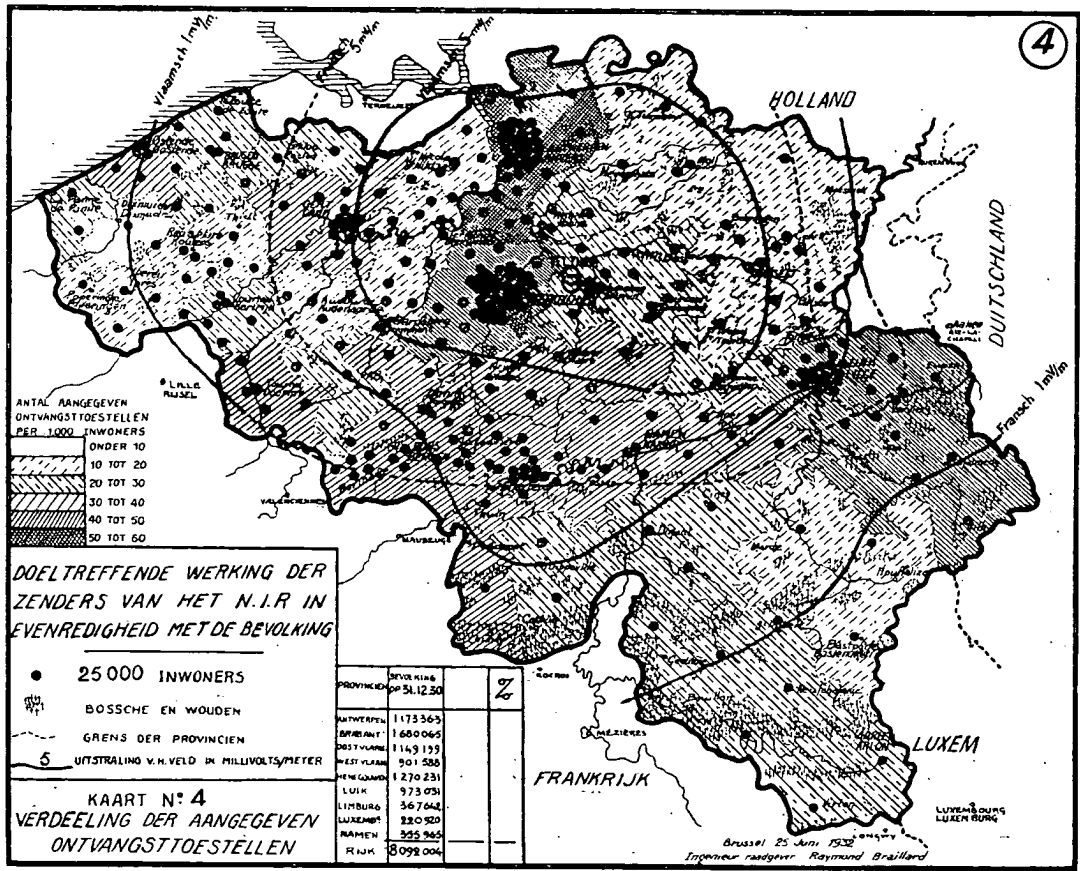
Dergelijke oplossing, welke soms om wille der rechtvaardigheid vooruitgezet wordt, zoo dus blijkbaar volkomen onrechtvaardig zijn.

Tweevoudige dienst

Ik behandelde zoeven het geval van elken zender afzonderlijk, maar in de praktijk beschikken de Belgische luisteraars over twee verschillende programma's die, wanneer het muziek geldt, op zeer aangename wijze over gansch het land kunnen ontvangen worden, zelfs door ééntalige luisteraars.

Door het toepassen van dezelfde methode, heb ik in tabel 8 de waarde van den tweevoudigen dienst weergegeven : in gansch het rijk, in Brabant, in de Waalsche provinciën in de Vlaamsche provinciën.

Zooals normaal te voorzien was, toont deze grafiek aan dat in dit opzicht de Vlaamsche streken van het land bevoordeeld zijn tegenover de Waalsche.



ANTAL AANGEGEVEN
ONTVANGSTTOESTELLEN
PER 1000 INWONERS

[Diagonal lines /]	ONDER 10
[Diagonal lines \]	10 TOT 20
[Horizontal lines]	20 TOT 30
[Vertical lines]	30 TOT 40
[Cross-hatch]	40 TOT 50
[Dense cross-hatch]	50 TOT 60

**DOELTREFFENDE WERKING DER
ZENDERS VAN HET N.I.R. IN
EVENREDIGHEID MET DE BEVOLKING**

- 25 000 INWONERS
- BOSSCHE EN WOUDEN
- GRENS DER PROVINCIEN
- 5 UTSTRALING V.H. VELD IN MILLIVOLTS/MEETER

**KAART N° 4
VERDEELING DER AANGEGEVEN
ONTVANGSTTOESTELLEN**

PROVINCIE	BEVOLKING	%
AMSTERDAM	1 173 363	
BRABANT	1 680 065	
DELTVAARD	1 149 139	
DELTVAARD	901 500	
HENLAND	1 270 231	
LIMB.	973 051	
LIMBURG	367 042	
LUXEMBURG	220 920	
NAAMEN	355 965	
RIJN	8 092 004	

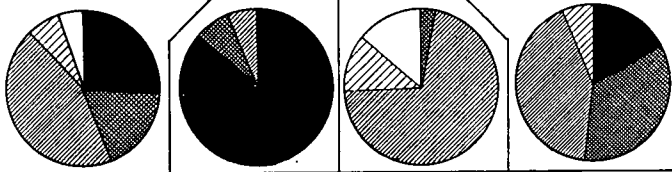
Brussel 25 Juni 1932
Ingenieur-adviseur Raymond Brailleur

WAARDE VAN DE UITZENDING IN EVENREDIGHEID MET DE BEVOLKING

8

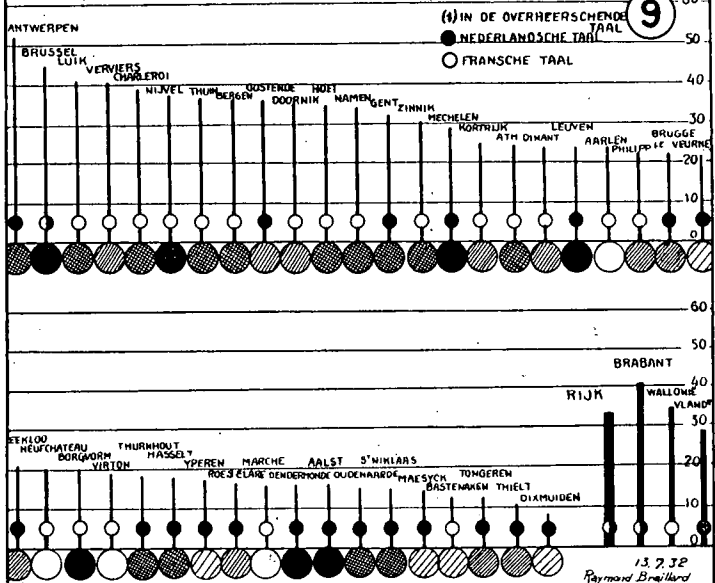
ONTVANGST DER TWEE UITZENDINGEN MET DEZELFDE HOEDANIGHEID

UITSTRALING VAN HET VELD	RIJK		BRABANT		WAALSCH. PROV.		VLAAMSCH. PROV.		HOEDANIGHEID VAN DE DUBBELE UITZENDING
		%		%		%		%	
Boven 10	2075	25,6	1450	86,6	0	0	625	17,4	ZEER GOED
5 - 10	1450	17,9	125	7,4	75	2,6	1250	34,8	GOED
1 - 5	3625	44,8	100	6,	2025	71,8	1500	41,6	GEMIDDELD
0,5 - 1	550	6,8	0	0	325	11,5	225	6,2	MIDDELMATIG
onder 0,5	400	4,9	0	0	400	14,1	0	0	SLECHT OF GEEN
	8.100	100,-	1675	100,-	2825	100,-	3600	100,-	

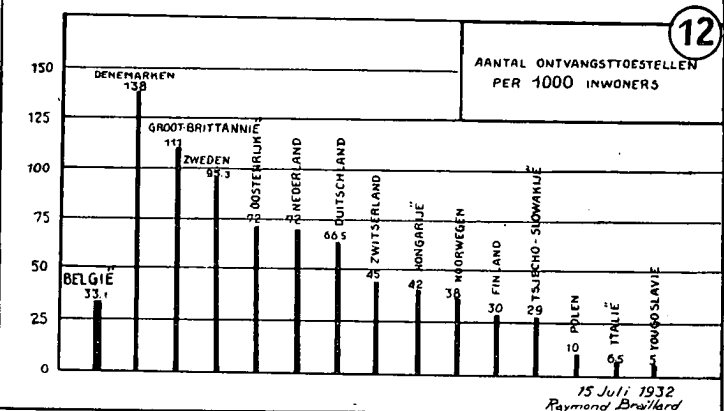
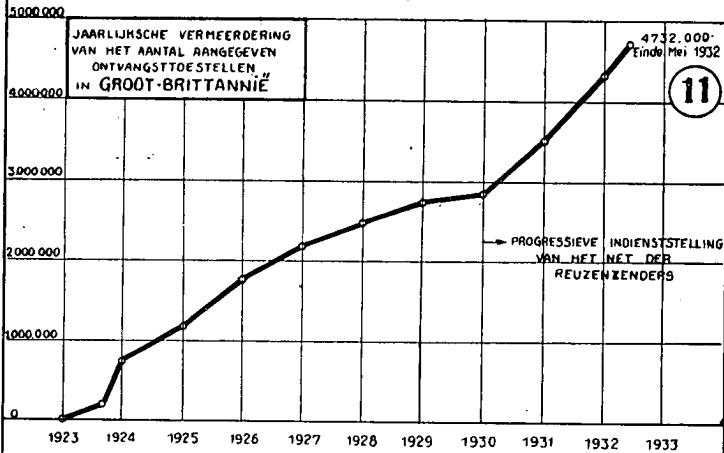
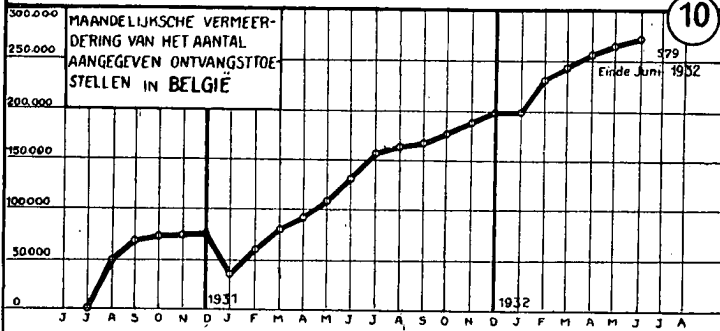


AANTAL AANGEGEVEN ONTVANGSTTOESTELLEN PER 1000 INWONERS EN PER ARRONDISSEMENT VERGELEKEN MET DE HOEDANIGHEID DER UITZENDING⁽¹⁾

9



STATISTIEK DER ONTVANGSTTOESTELLEN IN BELGIË EN IN DEN VREEMDE



Getal ontvangtoestellen

Met behulp van de uitvoerige statistiek van het getal ontvangtoestellen die in de maand Juni 1932, in elk arrondissement van het land aangegeven waren en waarvan het gezamenlijk getal op dien datum 269.358 bedroeg, kon ik een kaart teekenen en een tabel opmaken waarop de dichtheid der ontvangtoestellen per 1000 inwoners, vergeleken met de waarde van den dienst aangegeven wordt. Kaart N^r 4 is overduidelijk in dit opzicht en grafiek N^r 9 geeft dezelfde uitslagen weer in een weinig verschillenden vorm.

Voor het geheele rijk, is de dichtheid der ontvangtoestellen 33,1 per 1000 inwoners.

De provincie Antwerpen staat aan het hoofd met 43 en Limburg geeft slechts 16,2.

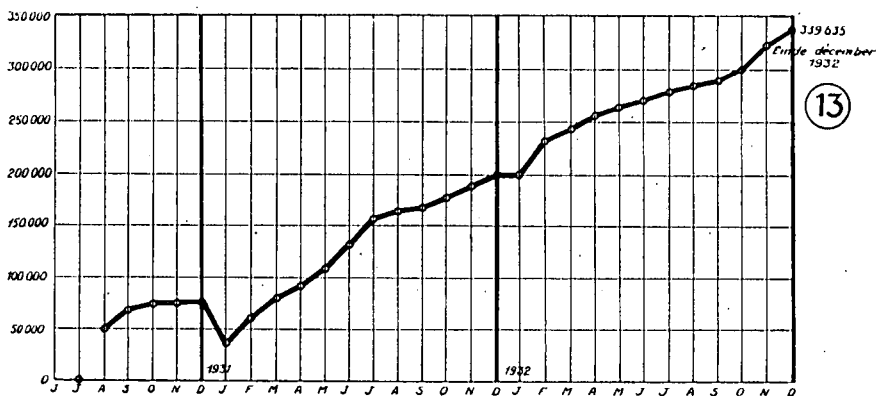
Indien wij per arrondissement tellen, vinden wij nog dat het arrondissement Antwerpen aan het hoofd staat met 52,3 toestellen per 1000 inwoners, en dat het minimum vastgesteld wordt in het arrondissement Dixmuide met slechts 8,5 toestellen.

Over het algemeen is het aantal ontvangtoestellen geringer in de Vlaamsche provinciën dan in de Waalsche en dit verschil is nog opvallender indien men het getal toestellen vergelijkt met de waarde van den dienst, dit wil zeggen met de aan de inwoners geboden mogelijkheden.

Ten slotte, een andere bevinding, van meer algemeenen aard, is deze dat het aantal ontvangtoestellen grooter is in de steden dan in de landbouwstreken.

NOTA. — Het N. I. R. heeft bij dit verslag een grafiek Nr 13 gevoegd met de verhooving van het aantal aangegeven ontvangtoestellen in België tot op 31 December 1932.

MAANDELIJKSCHE VERMEERDERING VAN HET AANTAL
AANGEGEVEN ONTVANGSTTOESTELLEN
IN BELGIE



BESLUITEN

Uit hetgeen voorafgaat kunnen m. i. drie gevolgtrekkingen afgeleid worden :

1° Over het algemeen staat het aantal ontvangtoestellen in rechtstreeksche verhouding met de hoedanigheid van den dienst.

Door de veldmetingen heeft men er zich rekenschap kunnen van geven dat de kracht der zenders van Veltem niet voldoende is om over gansch het grondgebied, op de twee golfengten, een dienst te verzekeren, die wat de hoedanigheid betreft, niets te wenschen overlaat.

Logisch mag dus aangenomen worden dat een merkelijke verhooging der zendkracht, bv. tot 60 of 100 kw. zeer snel een verhooging van de ontvangtoestellen en bijgevolg van de ontvangsten voor gevolg zou hebben.

De verhooging van de technische mogelijkheden van het net is zeer goed te verdedigen, zoowel in financieel als in nationaal opzicht; om zulks te bevestigen kan men steunen op wat zonder uitzondering waargenomen werd in alle landen. Voornamelijk in Engeland, waar het aantal ontvangtoestellen reeds 100 toestellen per 1000 inwoners te boven gaat, heeft het opvolgenlijk in dienst stellen van de nieuwe 60 kilowatts zenders een geregelde en maandelijksche verhooging van 100.000 betalende luisteraars voor gevolg gehad (zie tabel 11).

In tabel 10 heb ik de verhoogingskromme aangegeven van de betalende luisteraars in België; sedert de in-werkingstelling van het N. I. R. Tabel 12 toont anderdeels den toestand aan in België vergeleken met de voornaamste andere Europeesche landen.

Uit deze verschillende tabellen blijkt ten overvloede dat we het maximum op verre na nog niet bereikt hebben en dat al de krachtinspanningen welke, zoowel van de zijde der ontvangst als van deze der uitzending, zullen te werk gesteld worden, onvermijdelijk vruchten moeten afwerpen.

Ik voeg er bij dat de crisisperiode die wij beleven geen invloed heeft op het verschijnsel der verhooging van het aantal luisteraars, behalve wellicht een gunstigen. Zoo neemt bv. in Oostenrijk, niettegenstaande de crisis, het getal luisteraars nog regelmatig elke maand met 6.000 toe, terwijl hun gezamenlijk aantal op einde April 473.000 bedroeg en dit in een land dat niet zoo dicht bevolkt is als België.

In Denemarken bereikte het getal der aangegeven toestellen 489.000, wat overeenstemt met 438 toestellen op 1000 inwoners, zegge 4,5 maal meer dan in België.

2° Het blijkt zeer gewenscht de beteugelingsmaatregelen tegen de niet ingeschreven luisteraars nog te verscherpen.

Volgens verschillende inlichtingen, geput aan verschillende bronnen, mogen de ontvangtoestellen welke in België, in den loop van 1931, verkocht werden op ten minste 100.000 worden geschat. Rekening houdend met de bestaande toestellen, schijnt het getal aangegeven toestellen, zegge 269.000, ver beneden het werkelijk aantal bestaande apparaten te blijven.

Maar naast de wettige beteugeling ware het m. i. zeer nuttig, dat het N. I. R. zelf een propaganda inzette, gelijk aan deze welke in talrijke andere landen gevoerd wordt.

Het lijdt geen twijfel dat het meerendeel der luisteraars zich geen rekenschap geven van de aanzienlijke kosten veroorzaakt door het inrichten van de uitzendingen, en de taks eenvoudig als een belasting beschouwen.

3° Het feit dat de landbouwstreken een betrekkelijk geringer percent luisteraars geven, kan den dienst der programma's een nuttige vingerwijzing verstrekken. Men mag het er bij houden dat een meer stelselmatige inrichting van

uitzendingen welke bijzonder voor de landbouwbevolking bestemd zijn, inzonderheid inlichtingen behelzend welke zij noodig heeft (bv. marktprijzen, morgenberichten omtrent de waarschijnlijke weergesteltenis, raadgevingen voor den akkerbouw, enz.) op het platteland ongetwijfeld in aanzienlijke mate bijval zou genieten.

Ik vermeld nog het voorbeeld van Denemarken, dat bij uitstek een landbouwland is, en waar niettemin de radio de hierbovenvermelde ontwikkeling heeft bereikt.

Bij het sluiten van dit verslag, stel ik er prijs op den Raad van Beheer te wijzen op den methodischen en standvastigen arbeid, geleverd door het personeel van het N. I. R. dat belast werd met het verrichten der metingen, en deze ondersoms tamelijk afmattende voorwaarden moest volvoeren.

Raymond BRAILLARD.